

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:
Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.
KIADÓHIVATAL:
Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 23. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:

Egy évre 24 korona
Egy hónapra 2 korona

VIDEKEN:

Egy évre 25 korona
Egy hónapra 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:

9-hasábos pelet sor egyszer 20 ft.
minden következőnél 16 fillér.

Nyitási ára 40 fillér.

Arad, 1902.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
Stauber József.

Szombat, július 5.

Mai számunk főbb közleményei:

- Vesérelkek: A potya páholy.
- Tanárok kongresszusai.
- A színügyi-bizottság kritikája az aradi szin-
társulatról.
- Támadás Beles János ellen.
- A színügyi-bizottság páholya.
- A lelenház helye.
- Leégett vármegyeháza.
- Átalakítások a színházban.
- Kormos Adolfot fölmentették.
- Az aradi közműves-aztrájk.
- Uj magyar főurak.
- Az illusztrációk hiénái.
- Egy öngyilkos, aki árverettet.
- Az ékszerész gyilkosa.
- Tárcsa: Válaszuton. Irta: Tutsekné-Bexheft Lilly.
- Regény-Csarnok: Hipnózis. Irta: Hardy I. D.

A potya páholy.

Arad, július 4.

Az aradi téli színház épületében egy-némely fogyatékoságot tapasztalt utóbban a közönség. A hibák régiak ugyan, csak hogy azelőtt a színpad volt tele fél-szegséggel, fogyatékosággal, s a közön-ség a nagy hibák mellett észre se vette azokat a kisebbeket, melyek részint a folyósokon, részint pedig az előcsarnokban kellemetlenkedtek a színházlátogató publi-kumnak. Az új színtársulat precíz előadá-sai kellett hozzá, hogy ráérjenek szem-beötlteni ezek a színpadon kívül eső hiányok.

A színügyi-bizottság mai ülésén vet-

ték tárgyalás alá e kisebb-nagyobb bajo-kat, amikor is színügyünk vezérférfiai di-csereendő egyetértéssel megállapodtak ab-ban, hogy a fennforgó hibákon javítani kell, mert a reparációk egyrészt az elő-adások zavartalan menetét, másrészt pe-dig a közönség kényelmét szolgálják.

Es hogy a bizottsági ülésen mégis né-zeteltérések merültek fel, az nem annyira a kartársi szeretet rovására irandó fel, mint inkább a kor anyagiasságának vét-ke, mely a pénz-kérdést még az olyan művészeti ügyektől sem tudja távol tar-tani, amilyen teszem fel, egy muzsahaj-léknak, a közművelődés fölszentelt tem-plomának, reparációja.

A mai bizottsági ülésen is ennél a pontnál foszlott széjjel a bizottsági tagok között a harmónia finom szövésű fátyola.

A színház előcsarnokának fűtésére, a földszinti folyósóknak szőnyeggel való be-fedésére, s még egy és más átalakítá-sokra pénz kell, össze-vissza jó egy pár száz forint.

Barabás Béla bizottsági tag tetszetős ajánlatot tett e költségek fedezésére, és úgy vélekedett, hogy a terhek alatt gör-nyedező várost nem okvetlenül szükséges ez újabb kiadásokkal molesztálni, hanem fedezzék azt, áldozatok nélkül, csupán egy kis lemondás árán, maguk a színügyi bizott-sági tagok.

Tudvalevő ugyanis, hogy a színigaz-gatóval kötött szerződés értelmében, egyik

emeleti proscenium-páholy a színügyi-bi-zottság számára van fenntartva; azt az igazgatónak sem bérletbe, sem a napi-pénztárnál eladni nem szabad. Barabás Béla azt indítványozta, hogy mondjon le a bizottság gavallér módon erről az ingyen pá-holyról, s a jövedelemből fedezze a város az átalakítás költségeit.

— Sokszor szemét szurt már, ugy-mond Barabás, hogy a színügyi-bizottság potya páholyt élvez. A bizottságban meg-annyi uriember van, mutassuk meg, hogy ezeknek potya helyre nincs szükségük. Aki az előadásokat végignézni és el-lenőrizni akarja, az ellenőrizheti máshon-nét is.

Bizony sok igazság van e szavakban. Köztudomásu Aradon, hogy a városi kép-viselőtestület egyetlen bizottságába se vágyakoznak annyian, mint a színügyibe. Pedig pl. a közlekedési, vagy a pénzügyi bizottság rendeltetése se kevésbé fontos. Csak hogy e bizottságok munkát igényelnek, anélkül, hogy ezért a színtársulat feletti apai gondoskodást és állandó ingyen pá-holyt nyujtanának cserébe.

A színtársulat felől egy földszinti zárt-székből is véleményt alkothat magának a színügyi-őr; a dicsérni és kivetni valókat csak úgy megfigyelheti onnét is, mint a páholy bársonyos falai közül. Ez csak ke-rek igazság?

Az ellenvéleményen levő bizottsági ta-gok felhozták azonban argumentum gya-

TÁRCSA

Válaszuton.

Irta: Tutsekné-Bexheft Lilly.

Még egyszer megbajolt a tomboló, tapsoló közönség előtt Márton Elza, a világhírű hegedűművész, aztán végigment a pódiumra, és újra kezébe vette a bűvös hangu hegedűt.

Annyira megszokta a tömeg hódolatát, hogy a dicsőség mámore nem izgatta föl többé ki-merült idegeit.

De most, hogy annyi idő után egyszer is-mét itthon játszik, mégis nagy és igaz örömet érez.

S a türelmetlen, ragyogó tekintete keresni lászik valakit a széksorok közt. Aztán egyszer-összerezzen. Jól tudta, hogy el kell jönnie. A hosszú uton, hazafelé, sokszor gondolt rá, szinte telepathikus erővel szuggérálta neki, hogy eljőjön, hogy meghallgassa őt. És most, amint a sok idegen közt Ujhelyi Dénes arcát, csakugyan meglátja, régi emlékek rajta támad fel a lelkében. Megvillan a művész szeme, s a vonó, mintha varázsbottá változna kezében, oly csodásan édes, izzó hangokat csal ki töré-keny hangszeréből. Meg akarja babonázni a já-tékával azt az embert, akit annyi idő óta most lát viszont először, el akarja ragadni az ő nagy művészetével, elkápráztatni a tudásával, hogy akkor, ha majd beszélnek egymással, a szemé-be vágassa büszkén a kérdést:

— Jól választottam-e?

Mert el fog jönni hozzá. Nem lehet, hogy elfeledte őt. Hisz a hír szárnyára kapta nevét, s a sors így szerencsés gyermekeit nem szokás elfelejteni.

Hogy újból letette a hegedűt, elemi erővel tört ki a lelkesedés. A hangverseny-közönség odatódult a pódium elé, s az embereket ujjongó láz fogta el.

Elza tekintete delejes tüzzel furódott ama másik szempárba, ő nem látta a többieket, nem hallotta a felzúgó éljenzést, csak annyit látott, hogy ime, Ujhelyi Dénes arca is kipirult, ő is tapsol, őt is megkapta a nagy élvezetek nagy felindulása.

A művész mosolygott. Ez a diadal jól esett neki.

Es otthon is a régi emlékek kísértették, pe-dig el se tudja már hinni, hogy egykor ő is ábrándos lelkű leányka volt, s az első ifjuság hajnalán csak sejtésekkel és reményekkel volt tele a szíve. Szinte valami szép és bus mesé-nek tűnik föl előtte most az ő történetük.

Mert akkor, régen, az első szerelem üdv-teljes korában, Ujhelyi Dénes a vőlegénye volt. Csak titokban, igaz, nem tudta senki, de ők szerették egymást, és boldogok voltak végte-lenül.

Egyetlen árnyék tűnt fel néha köztük. A leányka megérezte már a lelkében azt az isteni szikrát, mely utóbb ama fényes pályára vitte őt és tudta, érezte, hogy a világot a művésze-tével meg fogja hódítani. Csak valami kőszá-

álom volt ez akkor. De csuda-e, ha bizott ben-ne, mikor a szülei, a rokonai, barátok, ismerő-sök igazi csodagyerekeknek híresztelték, és nagy jövőt jósoltak a szép ifju leánykának. Szerette hallani az emberek dicséretét. És hajtotta, ker-gette valami titkos ösztön, előre, a dicsőség felé.

Mikor először elárulta ezeket az ábrándjait Ujhelyi Dénesnek, a fiu hevesen ölelte őt ma-gához.

— Nem engedem. Csak az anyémnek kell lennie, egyedül. Nem engedem, hogy mások tömjénezzenek magának, hogy mások bálvá-nyozzák.

Egyetlen pillanatig jól esett neki ez a fél-tékenység.

— Hát annyira szeret? — kérdezte nevetve kötekedően.

De később, hogy a jövőről újra szó ke-rült, igen komolyan mondta Dénes: — Az asszony hivatása más. Csak az otthon tegye kedvessé, — a férjét szeresse. Ne is kíván-jon a világban érvényesülni ott, ahol úgy se szeretik.

— És a tehetségem, a jövőm?

A fiu gyöngéden simogatta meg a leányka ha-tát.

— Ezeket a kérdéseket mások oltották a maga lelkébe. Majd nekem fog játszani, ha ketten leszünk.

Elza kedvetlenül hallgatott rá.

Vajjon a dicsőség s omjúsága erősebb a leányszív legnagyobb érzéseinél is?

nánt azt is, hogy vajjon mit csinál majd a város páholy nélkül zajos vendéglátások idején?

Nos, erre választ lehet adni egy másik kérdéssel:

— Hát megér nekünk az az egy-két vendég évente ezerkétszáz koronát? Ugy-e hogy nem.

De meg helyesen mondta azt is Barabás, hogy szegény ember vízzel főz. Ne költsékezzék az vendégekre, akinek nincs pénze rá.

A színügyi bizottság többsége nem fogadta el Barabás ajánlatát. Hanem elhatározta, hogy valamely alpból próbál fedezetet találni e célra, amit azonban végeredményében mégis csak a város közönsége fizet meg.

Pedig ha valakitől, akkor a színügyi bizottság tagjaitól méltán elvárhatja a mi anyagiakban gyengélkedő helyi színművészetünk, hogy az iránta való rokonszenvük ne csak hangzatos szólásokban és meddő bizottsági ülésekben nyilatkozzék meg, hanem legyen a művészet fejlődése annyira értékes e bizottság tagjai előtt, hogy ne csupán lemondásra, de esetleg áldozatok hozására is készen álljanak miatta.

Mi, akik a színművészet iránti szeretetünket ezen a papírlapon hirdetjük nap nap után, ez alkalomból a legmelegebb szimpáthiával csatlakozunk Barabás Béla mellé. És a szóban forgó indítvány szellemében, áldozni is kívánunk a jó ügynek.

Lapunk szerkesztősége úgy a téli, mint a nyári színházban két állandó szabadjegyet élvez. Ezeknek egyikét felajánljuk a színigazgatónak, kérve őt, hogy az egy földszinti támlásszekért időnként befolyó összeget fordítsa az átalakítás költségeinek fedezésére.

Talán csak egy darab szőnyegre telik belőle, de megelégedésünkre fog szolgálni az, hogy tudunk lemondani egy nemes ügyért; s ha még oly kevéssel is, de hozzájárultunk a város terheinek megkönnyítéséhez.

**

Tanárok kongresszusai.

(Három országos gyűlés.)

Arad, július 4.

A vakáció első napjaiban komoly szakmánácskozásokra használják föl az ország tanárai a pihenő időt. Egy időben három tanár-kongresszus folyik: a középiskolai tanároké, a polgári iskoláké, és végül a tanítóképző intézetek tanárainak országos gyűlései. Mind a három érdekes tanügyi eszmék merültek föl, a melyekről alább számolunk be:

A középiskolai tanároknak Szabadkán tartott országos gyűlését ma befejezték. A mai tanácskozásnak főképen két kiemelkedő mozzanata volt.

Első sorban több oldalról hallatszott éles fölszólalás a modern idegen nyelvek tanítása ellen, azután konstatálták, hogy a magyar nyelv új oktató tervének kifogástalan végrehajtása több átmeneti akadályba ütközik.

Nagy lelkesedéssel fogadta a gyűlés Wlasics Gyula vallás- és közoktatásügyi miniszternek, továbbá Zsilinszky Mihály államtitkárnak üdvözlő táviratait.

Délben Szabadka város megvendégelte a tanárokat, a kiknek egyrésze ezután átrándult Ujvidékre és az ennek szomszédságában levő Karlócára.

A polgári iskolai tanárok, akik Brassóban tartják kongresszusukat, ma folytatták a tanácskozásokat.

Nevezetes határozat volt, a melylyel kimondták, hogy a német nyelv ezentúl a polgári leányiskolában csakis mint fakultatív tárgy taníttassék, mivel heti két-három órában amugy se lehet eredményesen tanítani.

A tanítóképző tanárok országos egyesülete ma Budapesten kezdte meg két napra terjedő népes közgyűlését Kovács János dr. tanítóképző-tanár elnöklésével.

Kovács János dr. elnöki megnyitójában azt hangoztatta, hogy a közös hivatásérzet tudatában, amely a magyar tanítóképző fejlesztésének ügye, enyészzenek el azok a kisebb torlódások, amelyeket a kulturális kérdésektől gyakran elválaszthatatlan politikai természetű kitérések előidézhetnek. Ezeket kerülve és kiküszöböl-

ve, megmarad és egyesít a közös cél: az erényekben gazdag tanítói nemzedék nevelése. Ez erények akár a vallás, akár a hazaszeretet híján hiányosak volnának, azért akár az állam, akár az egyház alkalmazza a tanítóképző tanárt, az mindig ezen erények összességével felruházott tanítót igyekszik nevelni.

Ezután Dreissiger Ferenc (Kalocsa) emlékbeszédet tartott Mócsy Antal, az egyesület elhunyt alelnöke fölött.

Pethes János (Csurgó) határozati javaslatot tett, hogy a tanítóképzőkben ne csupán elméletileg tanulják a gyermek-pszichológiát, hanem egészítsék ki a gyermekek lelkületének, szokásainak, erkölcsi érzületének közvetlen megfigyelésével. Ember Károly és még többek hozzászólása után a közgyűlés kimondta, hogy a határozati javaslat intencióit helyesli, a javaslatot tudomásul veszi és megbizsa a választmányt, hogy a kérdést tovább tanulmányozza.

A közgyűlést holnap folytatják.

TÁVIRATOK.

Az új szász király.

Ziel július 4 Vilmos császár a Hohenzollern yachton a szász trónörökösöt fogadta, a ki átadta a György király trónralépéséről szóló jegyzéket. Azután diszebed volt, a melyen a császár György királyt és házit éltette. Beszédében mindenekelőtt a legmelegebb hála szavaival emlékezett meg az elhunyt királyról, a ki annak idején megígérte Frigyes császárnak és neki magának is, hogy mindig atyai barátjuk és tanácsadójuk lesz s ezt a fogadalmát az élet minden viszonyai között hűségesen megtartotta. A császár mindig benső és tiszteletteljes hálával fog róla megemlékezni. A most uralkodó király is, a ki boldogult bátyjához hasonlóan szintén közreműködött a német birodalom kiépítésében, a trónralépését tudató jegyzékben oly szívesen fejezte ki azt az akaratát, hogy a császárral, házával és a birodalommal szemben fenntartja a régi tradíciókat, hogy teljes bizalommal tekinthet a jövőbe. A viszonyok úgy hozták magukkal, hogy a mai találkozás a kielői öbölben történik a német haditengerészet hajói jelenlétében. A császár örül,

Talán akkor, ha igazi, nagy tehetségnek kibontakozása zavarja meg a lélek harmoniáját, ha az ösztönei sugják, hogy érvényesülnie kell, mert ez a végzete.

Es Elza sokat gondolkozott valami bölcse megoldáson, mert sem a szerelem nem akarta feláldozni, sem a jövő megálmodott babérjait.

Mig ezen töprengett, lassan, észrevétlenül, meglazult az a finom kötelék, mely összefűzte azzal, akit szeretett. Gyanakvó figyelemmel lesté a lány vergődését a fiu. Es minél inkább habozott Elza, minél inkább vonakodott lemondani a művészetéről, annál makacsabban ragaszkodott ő is az elveihez.

— Mindjobban kiélesedett az ellentét köztük, és néha kemény szavak röppentek el ajkairól.

— Maga nem szeret engem, — mondta Dénes keserű szemrehányással. — Ha szeretne, feláldozná értem fantasztikus terveit és lemondana értem arról a kérdéses dicsőségről, amit a művészi pályán talál az ember.

— És maga nem tud engem megérteni, — felelte könnyes szemekkel a lány. — Nem tudja megérteni, hogy el kell érnem kitűzött célot. Hogy ez nem szeszély, nem hóbort, de a lelkem nagy és olthatatlan szükségessége.

A fiu nagyon sápadt volt. Hirtelen felállt.

— Jó, hát válasszon.

Elzának a szívébe nyilallott ez a szó. Ugy érezte, nem tudja elviselni a veszteséget, s a szerelem izzó lángja elborította a véré, az idegeit. És mégis: ilyen áron nem tudna boldog

lenni soha, ezt is érezte, valami végzetes világgossággal.

Választott.

És lázas hévvel szentelte minden idejét a kedves hangszerének. Sirt és jajongott a hegedűje, de az édes, elszálló dallamok valamit elvittek lassan az ő bánatából is. Hisz a munka, a nagy iparkodás, az első biztató sikerek igénybe vették minden gondolatát.

Most már nagy művésznek akart lenni. A büszkesége, a hiúsága, a dacos lelke követelték.

Néha elcsüggedt aztán. Mennyit kellett küzdenie. Mennyi csalódás, mennyi keserűség támadta meg. S úgy fájt ez az ő érzékeny szívének, hogy azt hitte ilyenkor, a kétségbeesés örvénye nyeli el minden önbizalmát, minden reményét.

Soká tartott, míg elindulhatott nagy, világhódító körutjára. S mire elérte a nagy sikert, a dicsőség elvesztette legédesebb zamatját.

Nem volt nyugta többé. Mert egyre kellett küzdeni a megszerzett babérért, hogy mások el ne ragadhassák tőle.

O, hogy elfáradt ettől.

Es most, hogy messze multa gondol, úgy rémlik előtte, hogy elvesztett valamit, amit nem pótol semmi pompa, semmi öröm, semmi fény.

Feláll s a tükörbe pillant. Vajjon igazán annyi keserves év mult-e el azóta? Nem ifju és szép-e most is?

Es talán azt a valamit is lehetne pótolni még.

Először nevetett ezen az ötleten. De utóbb egészen hatalmába kerítette őt, és nem tudott tőle megszabadulni. Hiszen most, ő most már le tudna mondani a dicsőségről.

Egészen felvillanyozta ez a gondolat.

Es így történt, hogy egyszer, mikor a férfi csakugyan eljött hozzá, igaz örömmel sietett felé. Szép és kedves akart lenni. De a multról nem beszélt, félt tőle ösztönszerű félelemmel.

Ujhelyi Dénes igen jókódvú volt.

Es Elza ezer érdekes dologról beszélt hozzá. Aztán egyszerre, váratlanul jelentette ki:

— Tudja-e, hogy meguntam a tapsot, az ünnepeltetést? Ugy szeretnék már megpihenni. Nem játszani többé idegenek előtt.

A férfi csodálkozva, meglepetten nézett rá. Szinte megütközött a szavain.

Elza felugrott.

— Majd eljátszom magának a legkedvesebb piéceemet — mondta idegesen.

Es minden érzést, ami az utolsó félórán átfutott a lelkén, beleöntött a bűvös zenébe. A fájdalom, az örömei, a régi szerelme, mind ott rezgett a hurokon. Talán sohasem játszott így. S a szeméi csillogtak, az ajka mosolygott.

Abbahagyta egy pillanatig.

— Ugy-e, szép, kérdezte gyerekes örömmel. És játszott tovább.

A férfi pedig élvezettel hallgatta a művésznek játékát. — Mintha most is a hangversenyteremben lennének s a finom, halk

A biztosítás kiterjed minden oly balesetre, amely akár otthon, akár utközben, kocsin, hajón, vasuton, hadgyakorlaton történik és halált, vagy rokkantságot okoz.

hogy a trónörökös elfogadta a tengerészeti gyalogságban való a la suite-állását és ezzel a Wettin házat új kapcsolással fűzte a német hájhadhoz.

A trónörökös válaszában megköszönte a kegyes fogadást és az a la suite-állással iránti tanúsított nagy tisztességet. Atyja megbízásából biztosítja a császárt, hogy György király ugyanolyan szeretettel és hűséget fog tanúsítani a császár és háza iránt, mint megboldogult bátyja. A trónörökös azután meleg szavakkal adott kifejezést a császár iránt való hálás tiszteletének és poharát a császár és a császárné egészségére ültette.

Törökök és bolgárok harca.

Konstantinápoly, július 4. A Patliban bekerített bolgárokat legyőzte a török katonaság. *Harminc bolgárt megöltek* és többeket elfogtak. Nehányan megszöktek.

A színügyi-bizottság kritikája

az aradi színtársulatról.

(Bizalmi nyilatkozat Zilahi Gyulának.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 4.

Egy debreceni lap furcsa szenzációval kedveskedett a múlt héten olvasóinak. Azt a hírt bocsátotta napvilágra, hogy Zilahi Gyula, az aradi színház igazgatója, megunta a direktorságot, belebukott a vállalatába, az aradi közönség egyáltalában nem pártolja, nem szereti, különösen és főképen azért, mert nem váltotta be azokat az ígéreteket, amelyek hangoztatása mellett az aradi színházat elnyerte. A műserek rossz, egyszóval a direktor és közönség nagyot csalódtak egymásban.

Ezt a hírt a debreceni *Szabadság*-ból lekötölte több fővárosi és vidéki lap azzal a megjegyzéssel, hogy Zilahi itthagya az aradi színház igazgatását s visszamegy a Nemzeti Színházhoz. Ezeket a híreszteléseket a direktor önérzékes tiltakozása és kérelme folytán éppen a napokban cáfoltuk meg, bár erre alig volt szükség. Az aradi közönség legjobban tudja,

hangok végigtáncolnának a nagy fényes tömeg fölött.

Elza leeresztette a vonót. Ugy érezte, nem bírja tovább. A nagy izgatottság összeszorította a torkát s a kezei remegtek.

— Ugy-e, rosszul választottam? — akarta mondani. Es megvallani a hosszú küzdelem minden kínjait. Es elfeledni aztán mindezt, eldobni dicsőséget, fényt, ragyogást — a szerelemért.

De a férfi megelőzte őt.

— Maga nagy művésznő, Elza, — mondta mély megilletődéssel.

Es később, hogy a zene bűvös varázsa lefoszlott a lelkéről, nevetve szölt:

— Emlékszik, valamikor régen szerettük egymást. A maga művésztvére választott el minket. Milyen jól tette, hogy nem lett a feleségem! Kár lett volna nagy tehetségeért.

Annyi hidegség, annyi nyugodt közöny érzett a hangján, hogy Elza megdermedten nézett rá egy pillanatra.

Aztán felkacagott.

Egyszerre szétfoszlott az illúzió s az üres, a sivár valóság tárult elé. Szinte gyűlölte most ezt az embert, aki ismét nem tudta őt megérteni.

Aztán hogy Ujhelyi Dénes elment, kime-műlten, zokogva borult a pamlagra. Es elsíratta elvesztett boldogságát.

hogy milyen szeretetnek örvend Aradon a Zilahi-rezsim, hogy milyen látogatók a színházi előadások s Zilahi maga pedig alig győz hálálkodni azért a pártolásért, amelyben őt az aradi közönség részesíti.

Ez a kérdés ma hivatalos köntösben megfordult a színügyi-bizottság előtt is. A bizottság mai ülésén ugyanis *Institoris* Kálmán polgármester meginterpellálta Zilahi Gyula színigazgatót arra nézve, hogy mi igaz azokból a hírlap-közlésekből, amelyek szerint a színigazgató a várossal kötött szerződésének felbontrása által el akarja hagyni a színház vezetését s azt más kezekbe akarja átadni. Kéri a jelenlevő színigazgatót, hogy nyilatkozzék erre.

Zilahi Gyula elmondja erre, hogy maga is a legnagyobb megütközéssel értesült erről az állításról s azonnal meg is kérte a helyi lapokat annak demontálására. Kijelenti, hogy soha nem is volt szándékában az aradi színház igazgatásának elhagyására gondolni, annál kevésbé is, mert nagyon meg van elégedve az aradi közönség pártolásával. Ő maga legjobban érzi, hogy társulatának vannak még hibái és hiányai, de ezek pótlásáról októberre gondoskodni fog, akkorára a gyengébb tagokat jobb erővel fogja kicserélni, s egyáltalában a téli szezonra pótolja majd a nyári szezon hiányait. Őt magát nemcsak erkölcsileg, hanem anyagilag is érzékenyen sújtotta ez a közlés, melynek híre a fővárosban is elterjedt s nemcsak reputációját, hanem vagyoni megbízhatóságát is veszélyeztethette. Éppen ezért a legilletékesebb fórumtól: a színügyi bizottságtól kér igazolást arról, hogy mennyire van megelégedve Arad közönsége az ő igazgatói működésével. Erre az igazolásra azért van szüksége, hogy a lapokban demontálhassa a Debrecenből kirepült kacsát. A nevezett lap ellen különben megtette már a megtorló lépéseket.

Urbán Iván főispán az igazgató kérelmét tolmácsolja s nyilatkozatot kér a bizottság tagjaitól arra nézve, hogy megvannak-e elégedve a színház művezetésével, igazgatásával s az előadásokkal általában?

Barabás Béla dr. úgy tudja, hogy eddig panasz nem merült fel a színház ellen, a közönség szorgalmasan és szívesen jár a színházba s ez azt bizonyítja, hogy megelégedett. Az pedig a legszebb bizonyítvány, amit egy színigazgató kaphat, ha a színügyi-bizottság is, a közönség is megvan elégedve vele.

Institoris Kálmán polgármester figyelemmel kíséri a színházi előadásokat a megnyitó óta. Elmondhatja tapasztalatai alapján, hogy a mostani színi előadások azokra a régi jó időkre emlékeztetnek, amikor még *Krecsányi* Ignác volt az aradi színház igazgatója. A darabok rendezése mintaszerű, a kiállításuk korán, a díszletek pompásak, az előadások kifogástalanok s ezért az igazgató működése felett teljes megelégedést nyilvánítja. Ha néha egy-egy hiba történik, az olyan dolog, ami vidéki színpadokon elkerülhetetlen, a társulatnak sok jó tagja van, a gyengéket októberre pótolni fogja a direktor új erők szerzésével s a hiányos szerepek körök betöltésével.

Mandl Vilmos dr. azt fejtegeti, hogy miért van szüksége az igazgatónak a színügyi bizottság nyilatkozatára. Abban a hírlapi közlésben „Zilahi Gyula bukása” cím alatt az is meg volt írva, hogy a közönség nem kapta az igazgatótól azt, amit neki ígértek. Mindkettőnek érdeke tehát, hogy ez a kérdés a valóság szerint tisztázódjék. Indítványozza, hogy a színügyi-bizottság intézzen átiratot az igazgatóhoz,

melyben működése felett elismerését és megelégedését fejezte ki.

Edvi Illés László előre kijelenti, hogy ő is meg van elégedve a mostani színtársulattal. Ellenzi azonban azt, hogy a színügyi bizottság hírlapi polemikába bocsátkozzék s hogy gőrgőtűznek álljon a színigazgató háta mögé. Azt sem tartja helyesnek, hogy egy nyári szezon után bizalmi nyilatkozatot tegyen a színügyi-bizottság. Nyugodt lelkiismerettel ezt csak a téli nagy szezon után tehetné meg.

Avarfy Ferenc szerint az előbb elhangzott nyilatkozatok után nincs szüksége Zilahinak írásbeli dokumentumra. A felszólalók nyíltan kimondták, s alaposan hangsúlyozták, hogy a társulat körülbelül megfelel Arad követelményeinek, bár a téli idényre egy kis feifrisítésre szükség van. Ezekből a nyilatkozatokból vegyen tudomást a sajtó, s a direktor reputációja helyre lesz állítva.

Zilahi Gyula megköszöni a színügyi-bizottság elismerését, kijelenti, hogy teljesen megelégszik az elhangzott szóbeli nyilatkozatokkal s kérte a helyi sajtónak az ülésen részt vett képviselőit, hogy ezt a bírálatot, amelyet a bizottság mondott a társulatról, lapjukban hozzák nyilvánosságra.

Az ülésen Urbán Iván főispán elnöklése alatt jelen voltak: *Institoris* Kálmán, dr. Avarffy Ferenc, Andrényi Károly, dr. Barabás Béla, Edvi-Ilés László, Greén Nándor, dr. Mandl Vilmos, dr. Kabdebó János, Reicher Károly, Tedeschi Viktor, Varjassy Lajos bizottsági tagok és Zilahi Gyula színigazgató.

Támadás Beles János ellen.

(Válasz a *Tribuna Poporului*-nak.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 4.

Az aradi román újság mai száma vezető cikkben megtámadja a Hamsea-párt embereit s ezek között első helyen Beles János aradi kir. közjegyzőt. Szemére veti Beles Jánosnak, hogy a püspökválasztásról azt a hírt terjeszti, mintha Mangra Vazult pénzzel választották volna meg, hogy Goldis püspök előtt avval vádolta *Metianu* metropolitát, hogy megvesztegethető, s hogy ezen a címen 5000 forintot tett zsebre, hamis adatok alapján Beles liberalizmusát gyanúsítja meg s más eféle vádakhoz hoz föl:

Erre a hírlapi közlésre Beles János a következőkben válaszol:

Nyilatkozat.

Az Aradon megjelenő „*Tribuna Poporului*” lap ez évi július hó 5-iki számában „A Hamsea párt és vesére” cím alatt vezércikk jelent meg, mely magyar nyelvre lefordítva, a „*Tribuna Poporului*” nyomdája által kinyomtatva, rőpirat alakjában a városban terjesztetik. Ezen vezércikk ellenem oly rágalmakat tartalmaz, hogy kötelességemmé teszi, miszerint a rágalmazó cikk írója ellen a törvény védelmét vegyem igénybe, mit haladéktalanul meg is teszek. Ezuttal csak rövid kijelentésekre szorítkozom.

Utálattal utasítom vissza azon alattomos rágalmakat, mintha én *Metianu* János metropolitát megboldogult Goldis püspök előtt avval vádoltam volna, hogy vesztegetési célok címén ezeket rakott volna az egyházmegye pénzből zsebre.

Az állítólag Goldis püspökhöz címzett levélre, kijelentem, hogy tartalma után ítélve ilyen alakban tőlem nem származhatik, de ha

Goldishoz címzett egyik magán levelem a *Tribuna Poporului* emberei kezébe került, ehhez csak meg nem engedett uton juthatott.

Ami a „Pál testvérhez” címzett levelet illeti annak tartalma nem emlékszem, — de tény, hogy egy körülbelül ilyen tartalma bizalmas jellegű levelet írtam Papp Pál belényesi ügyvédhez, a melynek tartalma, ha a közölt szöveggel egyeznék is, nem kifogásolható. Azon körülmény azonban, hogy ezen bizalmas levél, a *Tribuna Poporului*-ban közöltetik — azon gyanút kelti bennem, hogy e levél csakis törvénytelen uton juthatott birtokába, mert nem tételeztem fel Papp Pál belényesi ügyvéd úrról, hogy egy kizárólag neki szánt bizalmas magán levelet, — művelt emberek között kötelező diszkréció megsértésével — nyilvánosságra hozzon — különösen akkor, amikor a röpiratban közölt szövegből is kitűnik, hogy tartalmát csupán címzettnek kell megtudnia, s a levél megsemmisítésére meg is lett kérve.

Ami a „*Tribuna Poporului*” által ezen levelekhez fűzött kommentárt illeti, arra, azt hiszem, hogy a magyar közvélemény előtt, nem kell védekezni, — csak azt jegyzem meg, hogy a kommentár rosszakaratu voltát mutatja az is, hogy abban „kutya zsidókról” tétetik említés, holott ilyen kijelentés, — az apokrif, avagy az esetleg elcsent levél szövegében sem foglaltatik.

Megjegyzem, hogy a „*Tribuna Poporului*” köré csoportosult érdekszövetkezet nem fog eltántorítani arról az utról, melyet én egyházam érdekében helyesnek tartok, mert ezen emberek rágalmai becsületes embert nem sérthetnek, magyar hazafiságom ellen intézett orvítámadásaik sikertelenek maradnak, amint sikertelen maradt és szégyent hozott fejükre Gáll József főrendiházi tag denunciaciója is. A pártatlan olvasó a „*Tribuna Poporului*” rosszakaratu cikkéből meggyőződhetik arról, hogy a Mangra-párt emberei koholt hírek, levéltitok megsértésével és apokrif levelekkel, tehát még inkorrekt eszközök útján szerzett fegyverekkel és denunciaciókkal is igyekeznek a magyar közvéleményt megtéveszteni s ez által jelöltjüket diadalra juttatni.

Ez eszköz méltó a „*Tribuna Poporului*” embereihez.

Beles János.

SZINHÁZ ÉS IRODALOM.

A színház műsora:

Szombat: Lotty ezredesei, énekes bohózat. Fedák Sári vendégfelléptével.

Vasárnap: Délután: Piros bugyelláris népszimf. Este: New-York szépe. operette. Fedák Sári vendégfelléptével.

Dal a rózsabimbó és a méhről.

Rózsanyílás idején, történt az én kis mesém.

Nyári forró délután

Balzsamos a föld, a lég, illatos a mindenség,

Lugasban kedvesével ül a lány

Ajuk szót, alig, hogy vált, de eléjük épp leszállt

Mézkutató, zümmögő, kis méh.

Nyíló rózsza közepén, szállt a méh és a legény.

Kedveséhez édes szóval rebege:

Lennél te rózsza-rózsabimbó, lennék a méh,
Mely lágyan döngi-döngicsélve száll a méz felé.
Nyílnék a rózsza-rózsakelyhed, szállnék belé,
Lennél te rózsza-rózsabimbó, lennék a méh.

Hallgatott a szép leány, s sóhaj szállt el ajakán,
Szólta, ám, de nem lel szót.

Ej, de szólni volna kár, tudja jól az ifju pár.

A szónál többet ér a forró csók.

Látják ott a példáját, méh virágnak csókot ad,

Oh, mi a jó, tudja jól a méh.

Lányka, lányka, mért pirult, kedveséhez miért simult?
Mert hát édes szóval most ó rebege:

Lennék én rózsza-rózsabimbó, lennél te méh,
Mely lágyan döngi-döngicsélve, száll a méz felé.
Nyílnék kis rózsza-rózsakelyhem szállnál belé,
Lennék én rózsza-rózsabimbó, lennél te méh.

* **A színház szünete.** A szinügyi-bizottság mai ülésén bejelentette Zilahi Gyula szinigazgató, hogy a nyári színházban *e hó 16-ig* tart előadásokat. Akkor egy havi pihenőt ad a tagoknak s annak végeztével hat hétig *Gyulán* játszanak. — *Edvi-Ilés* László sajnálatát fejezte ki a fölött, hogy a nyári színház éppen a tulajdonképeni nyár előtt lesz bezárva. A felszólalót felvilágosították arról, hogy a szinigazgató az előirt ötven előadást lejátszotta s Gyulán pedig belügyminiszteri engedéllyel tart előadásokat. *Edvi-Ilés* erre szavait helyre magyarázta olyanformán, hogy nem a szinigazgató eljárása ellen emelt kifogást, hanem a beosztás ellen, amely helytelenül van a szabályrendeletben megállapítva.

* **A második Fedák-est.** A három pár cipő Lénijében, a régi primadonnák e kedves szerepében, lépett fel *Fedák Sári* ma este. A vídám életkép alkalmat adott a vendégnek játékok, ének és táncművészete bemutatására s mind a hárommal zajos tapsokra, kedvteli ünneplésre hangolta a szinkört teljesen megtöltököző közönséget. A Fedák-esteknek immár konvencionálissá lett láza ott volt a levegőben, s ennek hatása alatt valóságos becsézték tekintetükkel a művésznőt. Ha ebből az általános lázas hangulatból kiemelkedve (vagy lesüllyedve?) gondolunk, Fedákra, akkor is el kell ismerünk, hogy néhány gyönyörű dolgot produkált. Megkapó volt, a *rózsabimbóról* szóló betéte s itt látványosság számba ment az a pillanat, mikor oda dőlt, a férje térdein keresztül az asztalra. A jódizása, a második felvonásbeli keringője, a tüzes kánkán mind tombolásban adtak szót a tetszésnek. Erről a nagy ünneplésről, becsézésről eszünkbe jut, hogy talán ez készíti a művésznőt arra a tulnegédes hanghordozásra, mely az agyonszeretett gyermekek sajátága. A többi szereplő közül előnyösen emelkedett ki *B. Szabó József*, mint suszter majszter. Zajosan megtapsolták a kis *Németh* Jolánkát, az ügyes suszterinast. (L—y)

* **Fedák Sári.** A múlt télen *Fedák Sárinak* az az ötlete támadt, hogy eljátsza a *New-York szépe* egyik kisebb szerepét, a *Kissie* táncos leányt. A vállalkozás eleinte kissé merésznek látszott, a művésznő azonban saját zseniális ötleteivel és eredeti betét-dalokkal és táncokkal oly művésziességen tarkította a szerepet, hogy a már erősen lejátszott darabot újra diadalmasan a műsorra hozta. Ezen fenomenális alakításban az aradi közönségnek f. hó 6-án, vasárnap lesz alkalma gyönyörködni. A művésznő ez este megismételi a *Három pár cipő* előadása alkalmával óriási sikerrel énekelte *Rózsabimbó és méh* románcot és rögtön rá *Polgár* Sándor elénekli *Faragó Jenőnek* ez alkalomra, a románc dallamára írott paródiáját. Teljesen új lesz ezen előadásban az eddigi füttyjelenet. Ezt, nem mint eddig *Billi* személyesítője adja elő, hanem *Fedák Sári*, egy ötletes magánjelenet formájában. Ezekon kívül számos eredeti kuplét és táncot fog a művésznő a darab keretében bemutatni.

* **Vasárnap délután** mérsékelt helyárák mellett a *Piros bugyelláris* kerül színre elsőrangú szereposztásban.

* **Illúzió és valóság.** Ugy látszik, nincs az illúzió honától, a festett világtól s a forró deszkáktól távol a próza, a szomorú való. Az a sok tarka-barka díszlet, melyek között annyi dal s annyi bohó tréfa szállott a publikum felé most oda kerül licitációra s dobpergés közepett fogja néhány nap múlva a szatmári közönség hallani: egy várkastélyt ábrázoló díszlet a *Boszorkányvárból* — 10 korona . . . Egy

kettő, három! Ki ad érte többet? . . . S a Bánk-bön hősi attilája — 12 koronaért lesz kapható és így megy az tovább! . . . Erre mutat az a szogoru hivatalos stilusu árverési hirdetemény, mely alább következik:

Árverési hirdetemény.

Csóka Sándor volt szinigazgatónak tulajdonát képező színházi díszletek, műszerek, könyvek, ruhatar és egyéb színházi kellékekből álló ingóságok, tételenkint, Szatmáron, készpénzfizetés mellett 1902. július 9-én, nyilvános árverésen eladottnak, mire az érdeklődők figyelmét felhívja

Kelemen Samu úr.,
ügyvéd, Szatmáron.

A szinügyi-bizottság páholya.

(Vita egy indítvány fölött.)

— Az *Aradi Közlöny* tudósítójától. —

Arad, július 4.

Érdekes és bizonyos tekintetben pikáns izü vitatkozás folyt ma a város szinügyi-bizottságának ülésén. Arról tárgyaltak a bizottsági tagok, hogy honnan lehetne pénzt szerezni azokhoz a renoválási munkálatokhoz, melyeket a közszínházban kellene a városnak, mint a színház tulajdonosának végezni.

Zilahi Gyula egész sereg átalakítási munkát kért a szinügyi bizottságtól s ez elismerte, hogy valamennyi munka elkerülhetetlenül szükséges, sőt sürgős is. Egyhangulag hozzá is járultak a direktor valamennyi kérelméhez s csak mikor kimondták, hogy a renoválásokra feltétlenül szükség van, akkor jutott eszükbe az, hogy *nincs pénz*, amiből ezeket a munkákat fedezték. Két alapja volna ugyan erre a célra a városnak, de ezek is épen olyan betegek, mint a város többi alapjai: az alap meg van, de nincs benne pénz.

Az volt tehát a fogas kérdés, hogy miképen lehetne előteremteni a szükséges pénzüsszeget, amely nélkül minden szükség óhajtatás marad. A kérdés annál fogasabb volt, mert bár költségelőirányzat nem állott rendelkezésére a bizottságnak, nagyjában mégis kéthárom ezer forintba volt tehető a renoválásokkal járó kiadás.

A gordiusi csomót *Barabás Béla* úr. akarta megoldani egy életrevaló, gavalléros és célhoz vezető indítvánnyal. Avval kezdte, hogy a bizottság minden tagja meggyőződött arról, hogy az átalakításokra szükség van, s meggyőződött arról is, hogy nincs hozzá pénz. — Ajánl egy módot, amely részben lehetővé teszi, hogy a *szinügyi-bizottság áldozatkészségéből, de a bizottsági tagok megterhelése nélkül* fedezet kerül a munkálatokhoz. Ott van a *szinügyi-bizottság páholya*, amely a legjobb páholy a színházban, ajánlja fel a bizottság ennek *jövedelmét*, amely egy szezonban *ezerekszáz koronát tesz ki*, s meg van a munkálatokhoz szükséges pénz egy része. Bizza meg a bizottság a szinigazgatót, hogy adja ki a páholyt s jövedelmét szállítsa be a város pénztárába, hogy azt a renoválási munkák költségeire lehessen fordítani. Ebben az esetben nem fogják a bizottság tagjaira azt mondani, hogy *potya páholyt élveznek*, s hogy csak annak a kedvéért járnak a színházba. Az a páholy tulajdonképen arra való, hogy a szinügyi-bizottság onnan ellenőrzési jogát gyakorolja. Hát erre először is valami nagy szükség nincs, másodsor pedig az előadásokat ellenőrizni más helyről is lehet, nemcsak a szinügyi páholyból. A szinügyi-bizottság tagjai közül igen sokan úgy sem veszik igénybe a potya páholyt, de másként is, a bizottsági tagoknak szabad bejárata van a színházba s ha épen ellenőrizni akarnak, megtehetik azt a szinügyi páholy nélkül is. Erre a páholyra tulajdonképen azért volna szükség, hogy ha a

városnak vendége jön, legyen hová vezetni a színházba. Ezért épen nem érdemes páholyt tartani, a városnak egy évben jön egy vendége s tulajdonképen 600 forintot fizet, hogy évenként egy vendéget fogadjon a páholyába.

Ez volt az egyik ajánlata Barabás Bélának. A másik arra az esetre szólt, ha a bizottság ragaszkodnék az ő állandó és biztos helyéhez, a színügyi páholyhoz.

Ez esetben azt indítványozta Barabás Béla dr., hogy tegyenek gavallérságot a bizottság tagjai: *váltsák meg a páholy bérletét.* Mutasson példát és hozzon áldozatot a bizottság. Itt így folytatta beszédét:

— Lássuk be, hogy a városnak nagy terhei vannak, hogy pénzre van szükség: adjuk oda a páholyunkat! Mutassuk meg, hogy nem ragaszkodunk a potya-helyhez.

Edvi-Ilés László: Evvel megszégyeníténk a várost.

Barabás Béla dr.: Ez tisztán a gavallérság kérdése részünkről, nem a városnak adjuk a pénzt, hanem a színházunknak. Indítványom elfogadását kérem.

A bizottság tagjai közül többen, köztük *Urbán Iván* főispán melegen pártolták *Barabás Béla* lovagias, uri ajánlatát. Az első, aki *Barabás* indítványát részben ellenezte: *Tedeschi Viktor* volt. Az indítvány első részéhez nem járul hozzá, nincs kifogása azonban az ellen, hogy a bizottság megváltsa a páholyát s ezt a pénzt felajánlja pl. a színházban felállítandó második szobor céljaira.

Institoris Kálmán polgármester azért ellenzi az indítvány elfogadását, különösen annak azt a részét, amelyet *Tedeschi* elfogadott, mert ebben az esetben a bizottság tagjai közül azok akik maguk is bérelnek a színházban, kétszeresen lennének megadóztatva helyeik után.

A polgármester felszólalása csak arra az esetre vonatkozott, ha a bizottság tagjai a páholy árát megfizetnék. Ebben az esetben azok, akik maguk is külön páholyt tartanak, két bérlet-díjat fizetnének: a maguk páholyának és a színügyi-páholyának bérletét. Ha azonban a bizottság nem tartja meg a páholyt, hanem az igazgatóval kiadhatja, nem fizet két bérlet-díjat; ebből az indokból tehát *Barabás* indítványának első része elfogadható lett volna.

Avarffy Ferenc abból a téves szempontból kell ki a javaslat ellen, hogy a bizottságnak szerződésileg biztosított joga van a páholyhoz.

Barabás Béla dr. erre azt adta elő, hogy itt nincs *jogfeladásról* szó. Nincs abban semmi jogszérum, ha a bizottság gavallérosan átengedi a páholyt most nem létező jövedelmét a színház számára. Ha vendég jön, egyszerűen nem visszük el a színházba — folytatta *Barabás* — megmondjuk neki, hogy szegények vagyunk, a páholyra szüksége volt a város kasszájának s ha színházba akar menni, vegyen magának páholyt. Három év alatt ezernyolcszáz forintot nyerhet a színházi-alap a páholy kiadásával, ennyi pénzt nem érdemes nélkülözni két-három vendég kedvéért.

Zilahy Gyula igazgató kijelenti erre, hogy az első emeleti középső nagy páholyt mindig fenntartja arra az esetre, ha a városnak vendége jön, akit a színházba akar elvinni.

Urbán Iván elnök szintén pártolja *Barabás* indítványát, mert nemes célja van s emellett praktikus előnye is: pénzt szerez. Most pénz nincs, a renoválás szükséges, s mi lesz akkor, ha a közgyűlés nem szavazza meg a kiadásokat...

Institoris polgármester: Akkor marad a színház úgy, ahogy van.

Varjassy Lajos tanácsos kilátásba helyezi, hogy az alapok jelenlegi állapotának és a jövő

évi bevételeknek felhasználásával talán sikerülni fog mégis összeszedni valahogy a szükséges pénzt

Barabás Béla dr. erre kijelenti, hogy indítványát visszavonja, de csak abban az esetben, ha az alapokból sikerül a kellő költséget összehozni. Ha ez nem volna lehetséges, úgy *indítványát továbbra is fenntartja.*

A heves vitakozás, amelyre vonatkozólag vezető cikkünkben fejtjük ki álláspontunkat, evvel véget ért.

Leégett vármegyeháza.

(A nagybecskereki tűzveszedelem.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 4.

Mai lapunkban már megírtuk hogy a nagybecskereki vármegyeháza a melyet ritka izlés-sel és csinnal nemrég építettek, tegnap reggel leégett. A tüzről most a következő részletes tudósítást kapjuk:

Kora reggel, mintegy 8 óra 20 perckor sűrű füstoszlop emelkedett fel hirtelen a vármegyeháza jobb frontjának tetőzetén a főispáni lakás nagy szalonja fölött. A gomolygó füstöt *Perisits Zoltán* dr. városi főjegyző pillantotta meg először, aki lélekszakadva sietett föl rögtön *Bethlen Miklós* gróf főispánhoz, hogy a tüzről értesítse. A főispán öltözködött épen, amikor *Perisits* dr. a veszedelmet neki hírül hozta. A főispán ijedten kapkodta magára öltözetét, ahol már akkor kiállhatatlan, maró füst terjengett. A következő pillanatban megkondultak a harangok a plébánia-templomban s a vármegyeház szomszédos épületéből megrémült emberek rohantak mindenfelől a vármegyeházára.

Mialatt a tüzoltóság a fecskendők kivonulásán fáradozott, *Kühn János* tüzoltó parancsnok, *Semsey Gyula* megyei levéltáros, *Naszke Ernő* városi tisztviselő és *Kocsis Mihály* kéményseprő-tüzoltó a padlásra nyomultak ahol akkor már emberfeletti munkában találták *Andrássy Rezső* megyei irnokot, aki valóságos halálmegegyezéssel sietett egyes-egyedül az égő padlásra s a vízvezeték rezervoárjainak vízzel locsolta a tetőt.

Isten csodája, hogy a fojtó füstben el nem pusztultak a bátor oltogatók, úgy is valamenynyien kisebb nagyobb sérüléseket szenvedtek. Az elősietett tüzoltók eleinte tanácstalanul állottak, mert *Kühn* tüzoltó-parancsnok, akinek életveszélyes helyzetét alulról aggódva nézte az embersereg, ólmos zsineget dobott le s a tüzoltók a jelt nem tudták mire magyarázni. Egy részük a padlásra rohant s az ajtó fölfeszítése után behatoltak abba.

Ezalatt a Bégaparton is elhelyezték a gőzfecskendőt, amely *Winkler Ferenc* ügyessége és gyorsasága folytán csakhamar működni kezdett, úgy, hogy nagyobb mennyiségű vízzel foghattak hozzá a tüzoltók a lokalizáláshoz.

A tűz óriási sebességgel terjedt, ami az épület masszív szerkezete mellett csak úgy magyarázható, hogy az erős északi szél a tető hosszában csapkodta a lángokat. Az egész székepület bizonyára menthetetlenül odavész, ha a szél csakhamar meg nem fordul s a *Ferenc József-tér* felé nem viszi a lángtenger irányát.

Mintegy fél kilenc órakor érkezett meg a *Rezső-laktanyából* a cs. és kir. 28 gyalogezred nagybecskereki zászlóaljának egy szakasza *Teszling Ferenc* hadnagy vezetésével. A jobboldali traktuson akkor már föltartóztatlanul haladt előre a tűz s belekapott a középső részbe is, amelynek tornyát egy-kettőre lángokba borította. Most már csak a baloldali rész megmentéséről lehetett szó. *Teszling Ferenc* hadnagy néhány katonával a padlásra temett s pillanat

alatt átvágta a tetőt, hogy a tűznek tovább való terjedését megakadályozza. Életveszélyes helyzetükben katonásan, bátor elszántsággal végeztek nemes munkájukat. Az udvaron szorongva álló közönség viharosan megéljenezte őket.

Az első szakasz elindítása után *Mattanovich Ernő* ezredes és *Matiegka Vilmos* alezredes vezetésével kivonult az egész zászlóalj a tűzhöz. A katonai kordonok csakhamar rendet csináltak az utcán és az udvarban, a bejáratokat elállták, egy másik rész pedig a főispáni kasszát vitte le a főbejárathoz, ahol a megyei pénztári hivatal előtt biztos őrizet mellett elhelyezték.

Kévessel kilenc óra után érkeztek meg az écskai tüzoltók, számszerint 15-en, 2 fecskendővel és egy tololétrával. Utánuk érkezett *Melencéről* 16 tüzoltó 1 fecskendővel. Így megerősödve s a katonaság és közönség támogatásával csakhamar sikerült a tüzet lokalizálni. A jobb oldal teteje, valamint a középső rész tornya teljesen elpusztult.

Három óra múlva végre sikerült a tüzet annyira oltani, hogy további veszedelemtől tartani nem kellett. Füstölgő vázak, üszkös gerendák jelezték már csak akkor az elemek rombolását.

A tűz javarésben csak a tetőzetet pusztította, mindamellett jelentékeny az a rombolás, amelyet az épület belső részeiben előidézett. A büszke palota, amelynek fényűző pompáját a belügyminiszter ismeretes dorgatóriumában szemére vetette a vármegyének, helyrehozhatatlan sérüléseket is szenvedett. A freskóktól ékes díszterem falai kormosok a lehullott zsarátnokokoktól, a padlózatot össze-vissza égette az üszkötmeg, a mennyezet két oldalt be van szakítva s az aranyos művészi kivételű csillárok darabokra törve, szánalmas roncokban hevernek a padlón. Az oszlopok jobbra-balra dőltek s egy gyermek kezének pusztá érintésére az egész díszterem romba dőlhet.

A főispáni lakásban fölismerhetetlen a régi architektúrális szépség. A folytonos locsolás l a mennyezetek annyira átáztak, hogy veszedelmes a szobákban való tartózkodás, mivel minden percben beomolhatnak.

Bethlen Miklós gróf főispánnak is kiszámíthatatlan a kára. Butorainak jórésze annyira megriogálódott, hogy hasznavehetetlenné váltak. A szalon stilszerű, drága berendezése tönkrement, a szövetáthuzatok bemocskolódtak és összeszakadoztak.

Az első ijedelem percében az összes hivatalokból elhordták az iratsomókat, széthányva azokat is, amelyek ott maradtak. Ezeknek rendezése előreláthatólag hónapokig tartó munkát fog adni. E percben kiszámíthatatlan az is, hogy hány irat veszett el a páuk idejében.

TANÜGY.

(—) A polgári leányiskola értesítője. Arad város államilag segélyezett polgári leányiskolájának értesítőjét *Simon Karolin* igazgatónő állította össze. A tanulók száma 456 volt, mely szám a múlt évit tizzel haladja meg. Az egészségügyi állapot kielégítő volt. A növendékek magaviseletéről és szorgalmáról dicsérettel szól az évkönyv. Az előmenetelt illetőleg a tanulók között kitűnő volt 17, jeles 84, jó 131, elegendes 128, elégtelen 44, osztályzatot nem nyert 52. A legjobb növendékek a következők: első a) osztály: *Kovács Margit*, *Roth Gizi*, *Ungar Giza*, *Unger Ilona*, *Vertán Sarolta*; első b): *Iritz Jenny*; második a): *Fetter Margit*, *Radó Amália*, *Roth Magda*, *Schwarz Erzsé*; második b): *Berger Valéria*, *Decsy Etelka*, *Fränkl Berta*, *Freund Irma*, *Kondor Anna*, *Steiner Lenke*; harmadik a): *Basch Böske*, *Binder Aglaja*, *Boros Emma*, *Grimm Gabriella*, *Grósz*

Ilona, Iritz Margit, Szentirmay G.; harmadik a): Heitz Róza, Kálmán Ilza, Keszenbaum B., Rozgonyi Mária, Westmann Irén; negyedik a): Dömötör Ilona, Fleischmann Berta, Hersch Sarolta, Oblath Mariska, Skrainka Fanny, Steinhardt Erzi, Steinitzer Jozetin; negyedik b): Belezny Mariska, Eckstein Etelka, Jakots Bella, Mannherz Adél, Tones Emma.

Átalakítások a színházban.

(Vesztaszüzek a színügyi-bizottságban. — A színházi foyer fűtése. — A folyosók renoválása. — Szőnyegek a színházban. — Páholyok átalakítása. — Szobor az előcsarnokban. — Nincs pénz.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 4.

A város színügyi-bizottsága ma délelőtt ülést tartott, melynek tulajdonképen csak egy tárgya volt: a színigazgató kérelme a téli színházban szükségessé vált egynemű átalakítások és renoválásokra vonatkozólag. Eme kérelem kapcsán, különösen arról, hogy az átalakításokhoz szükséges egynemű ezer forintot honnan kerítsék elő, érdekes vitatkozás folyt a bizottság ülésén. Erről lapunk más helyén emlékezünk meg.

Az ülés elején, napirend előtt azt jelentette be *Institóris* Kálmán polgármester, hogy a belügyminiszter jóváhagyta a színügyi bizottságnak a *Vesztaszüzek* betiltására vonatkozó határozatát. A bizottsági tagok minden nagyobb megilletődés nélkül vették tudomásul a miniszteri leiratot, egyrészt azért, mert a lapok már hetekkel előbb közölték, másrészt mert ez már csak szenteltvíz-számba megy, a *Vesztaszüzek* rég lekerült a műsorról, elment Aradról a Leszkay-rezsimmal együtt.

Ezután tértek csak át *Zilahy* Gyula színigazgató kérelmének pontonként való tárgyalására. A direktor első kívánsága az volt, hogy a színházi foyer alatt elhelyezett fűtő-készüléket alakítsák át úgy, hogy az az előcsarnokot s evel együtt a ruhatárakat is lássa el meleggel. Ennek az az eredménye lesz, hogy télen a színházi közönség nem lesz kénytelen jéghideg ruhát venni magára a nézőtérén lévő meleg után, s hogy ezáltal megszűnik az az óriási lég-huzam, amely ellen annyi sok az aradi színházban a panasz.

A bizottság átir ebben az ügyben a tanácshoz, hogy vizsgálta meg szakértőkkel a színház előcsarnokának építését, hogy azt az átalakítást megengedi-e? Ha az előcsarnok is fűthető lesz, akkor a két oldal-bejárathoz is kettős ajtót, szélfogót, készítenek, úgy, mint a közép ajtóhoz, hogy a meleg könnyen ki ne menjen.

A foyert, a folyosókat és a páholy-előcsarnokokat újra festik és renoválják, az összes folyosókat és a nézőtérre vezető utakat gummi vagy gyökér-szőnyeggel vonják be, hogy a járkálások zaja ne zavarja az előadásokat.

Az első emeleti középső páholyokat egymástól fallal kérte elválasztani a színigazgató. Ezeknek a páholyoknak helyén ugyanis valamikor zártszékek voltak s a város Leszkay kívánságára alakította át páholyokká. Így történt aztán, hogy ezeknek a páholyoknak alakja elűt a többiekétől, sőt csak egy-bizonyos fokú fantáziával nevezhetik páholyoknak, mert egymástól épen csak, hogy el vannak választva, de oldalfal nélkül. Ezért aztán nem szívesen bérlik ezeket a loge-kat, jöllehet a legelőkelőbb helyek a színházban.

A bizottság erre vonatkozólag azt határozta, hogy mielőtt az átalakítást elrendelné, próbát tesznek arra, hogy milyen külsejük lesz az átalakított páholyoknak.

Szó került azután arról, hogy hol állítsák

fel a *Szerdahelyi-szobrot*, amely évek óta hever valahol a színházi raktárban, bár a városnak sok pénzébe került. *Zilahi* Gyulának jutott eszébe a szobor felállítása, melyhez már régebben márvány talapzatot ajánlott fel *Urbán* Iván főispán. Most azt kérte *Zilahi* igazgató, hogy jelöljön ki a bizottság helyet a szobor felállítására. Erről is sok vitatkozás folyt, mert a szobrot alig lehet máshol felállítani, mint a színház előcsarnokában. Itt pedig más hely nincs számára, mint a folyosóra vezető ajtók között. Csakhogy itt három ajtó van s két szoborra volna szükség, hogy az arányosság meglegyen.

Ezért abban állapotott meg a bizottság, hogy a meglévő *Szerdahelyi-szobrot* felállítja s gyűjtést indít társadalmi úton egy második szobor felállítására. *Zilahi* Gyula igazgató azonnal felajánlotta, hogy a szobor céljaira egy színházi előadás jövedelmét átengedi. Addig is, míg az új szoborra összegyűlt a szükséges pénz, hogy az arányosság meglegyen, felállítják ennek is a talapzatát.

Végül azt is elhatározta a bizottság, hogy a szabóműhelyet elhelyezi a ruhatár mellől tűzbiztonsági szempontból.

Mindezeket az átalakításokat, ujtásokat és renoválásokat csak elhatározta a bizottság, pénz azonban alig van hozzá. A színház-felszerelési-alap nagyrészt üres, a városi épületek fenntartási-alapja pedig kimerült. A közgyűlés sem igen adhat pénzt, erre nem is számítottak, mert azt sem tudta a bizottság, hogy körül-belül mennyibe fognak kerülni a munkálatok. Végül aztán elhatározta a bizottság, hogy a tanácsot bizza meg a pénz előteremtésével, s a két alap felhasználásával, esetleg a jövő évi költségvetés terhére is sikerülni fog a szükséges pénzt megszerezni.

A lelencház helye.

(A parkok eldarabolása ellen.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 4.

A város parkbizottságának mai jelentéketlen ügyben tartott ülésén, egy indítvány folytán érdekes állásfoglalás történt a tervbevett lelencház helyét illetőleg. A parkbizottság, miként nemrégiben lapunk is amellet foglalt állást, hogy a város parkjait nem szabad építkezések, vagy más célokra kiszakítandó területek által eldarabolni, s nem szabad ily módon a tervbe vett parkok kifejlesztését már előzetesen megakadályozni.

Az állam által építendő lelencház is egyik városi parkterületbe esnék, ha ott emelik, ahol azt a belügyminiszter kormánybiztosa óhajtja. Az ugynevezett kisliget és a régi temető között lévő, volt Atzél-féle telekből foglalna el két katasztrális holdat, s ezzel a kisligettel folytatólagosan létesítendő hatalmas parkot ugyszólván két részre osztaná.

A tanács már hozzájárult ahhoz, hogy a lelencházat az említett helyre építsék s ily indítvánnyal kerül az ügy a közgyűlés elé, ha a parkbizottság mai ülésén *Fényes* Dezső szóba nem hozza. Kimutatta, hogy a lelencház részére kiszakítandó terület a park egységét mennyire tönkretenné. Indítványozza ezért, hogy a kívánt területet máshol adja át az államnak a város.

A bizottság helyeselte az indítványt, de egyben szóba kerültek azok az előnyök, melyek a lelencházal a várost érik. A lelencház évenként 400,000 korona forgalmat csinál s ebből 120,000 korona a szegényebb néposztály részére jut. Az volt a nézet, hogy ezt az előnyt veszélyeztetni nem szabad azzal, hogy a le-

lencház részére esetleg meg nem felelő helyet jelölnek ki.

Fényes Dezső, mindezt belátva, fenntartotta indítványát, miután oly megoldást tud, mely úgy a város, mint a lelencház érdekeinek megfelel. Építsék a lelencházat kijebb, a *Lövész-utca meghosszabbított vonaláig*, mely esetben a terület csak egy kis részét veszi el a létesítendő parknak, míg nagyobb fele a vásártérre esik.

Varjassy Lajos tanácsnok, *Virágh* Lajos főmérnök és a bizottság több tagjának hozzájárulása után, az indítványt egyhangulag magáévá tette a parkbizottság.

A jelenlévő polgármester is hozzájárult e tervhez s így remélhetőleg a tanács is a parkbizottság állásfoglalása értelmében teszi meg javaslatát ez ügyben a közgyűlésnek.

Az ülésen jelen voltak: *Varjassy* Lajos tanácsnok, elnök, *Institóris* Kálmán polgármester, *Fényes* Dezső, *Lukácsy* Lajos, *Salacz* Gyula, *Virágh* Lajos.

Az aradi kőműves-sztrájk.

(A főkapitány felhívása.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 4.

A bérharca készülő aradi munkások csöndben, nyugodtan várják be a krízis napját, a hétfőt, a mikor eldől, hogy lesz-e sztrájk, vagy pedig tovább folyik-e a munka az építő-állványokon? Ezen a napon, a mint ismeretes, reggel hét órakor az Attila-téren népgyűlést tartanak, a népgyűlésen megválasztott kiküldöttek pedig a munkaadók delegáltjaival megkezdik a hivatalos tárgyalásokat.

A gyűlést megelőző napon, vasárnap délelőtt az ipartestületi ház udvarán gyűlést tartanak, a melyen hat embert jelölnek ki maguk közül a munkaadók képviselőivel leendő tárgyalásra.

A hétfői népgyűlés megtartását bejelentették *Greén* Nándor t. főkapitánynak, a ki a bejelentést tudomásul vette, csak azt kötötte ki, hogy a gyűlésen más, mint aradi illetve Aradon dolgozó kőműves ne szónokolhasson. Ezt a szervezők megígérték, annyival is inkább, mert azt is kijelentették, hogy a központnak egyáltalán nincsen kiküldöttje közöttük, s nem is jön le a hétfői gyűlésre. A gyűlésnek csak egy szónoka lesz a ki a tárgyat elő fogja adni.

A mint értesülünk *Greén* Nándor t. főkapitány azon városok rendőrségeitől, a melyekben legutóbb hasonló jellegű bérmozgalom volt, adatokat kért annak lefolyásáról, annyiban: mik voltak a munkások követelései és miket kaptak meg belőlük; meddig tartott a munkaszünetelés és hogy mik voltak esetleg a sztrájk kísérő tünetei. Az aradihoz hasonló bérmozgalom volt legutóbb: *Nagyvárad, Kolozsvár, Szeged, Békéscsaba, Szabadka, Hódmezővásárhely* városokban. A legvehemensebb volt a mozgalom Kolozsváron, a hol kétszer is beszüntették a munkát; s mikor idegen munkásokat fogadtak, a sztrájkolók fenyegetések kíséretében lekergették azokat az állványokról.

Greén Nándor t. főkapitány kiváló tapintattal, gondossággal intézi a sztrájknak a hatóság elé tartozó részét, és azon reményét fejezte ki, hogy a két fél között sztrájk nélkül is sikerülni fog a megegyezést létrehozni. A munkások vezetőit józan, higgadt viselkedésre intette, a mit azok meg is ígértek.

A merev álláspontot elfoglaló munkaadók egyike, a mint értesülünk, tegnap este összegyűjtötte munkásait és hosszabb beszéddel igyekezett kapacitálni a munkásokat, hogy álljanak el a sztrájkától, a beszédnek azonban nem lett eredménye.

Greén Nándor t. főkapitány holnap nyomtatott falragaszokon fölhevást bocsát ki a sztrájkra készülő munkásokhoz. Ebben arra inti őket, hogy mozgalmukban a törvény és a rend határain belül maradjanak és hogy erőszakoskodások által a hatóságnak ne adjanak okot a beavatkozásra.

Az illusztrációk hiénái.

(Aradi kávések panasza.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 4.

Több aradi kávések bennünket, a kiknek egyik-másika törzsvendég szokott lenni, megszólított: tegyük szavá egy régi bajukat, amely tömérdek bosszúságot okoz szegény fejünknek.

A baj nem új, sőt egyidejű az illusztrált lapok életével. Azóta állandóan megessik, hogy a kávéházakban az illusztrált lapokból kivágják a díszesebb és szebb rajzokat, reprodukcióit. Ez ártatlan mulatság s csak a művészet kedvelésére vall, de a vendég, aki azután veszi a kezébe a *Vasárnapi Ujságot*, a *Leipzigert*, vagy a *Meggendorfert*, nem győz eleget bosszankodni rajta. Ilyenkor odaszólnak a pincérnek:

— Adolf, egy illusztrált lapot, lékek nélkül!

Ilyenkor a bosszúság átháramlik a kávésekra, akik persze hiába kutatják, ki volt az, aki az ujságot ilyen kegyetlenül megcsontította

Az aradi kávések sokat törték a fejüket, hogy mint kellene ezt megakadályozni; s legutóbb, amint hirlik, közös tanácskozást tartottak, hogy ezen bajok orvos-szerét kifundálják. Voltak, akik azt ajánlották, hogy a kávéházak privát-detektíveket szerzőtessenek, s azok, mint az éhes ölyvek, csapjanak le, amikor egy illusztráció fölött ollót, vagy tollkést látnak villanni.

Egy másik kávések minden akciót veszedelmesnek mondott. Ennek illusztrálására elmondta, hogy a budapesti *Abbazia* kávéháznak volt egy törzssasztala, ahol írók és művészek szoktak ülni. A kávéházba tömérdek sok külföldi illusztrált ujság járt, a melyek közül a törzssasztalnál mindig lába kelt egynek-kettőnek. A kávések sokat epekedett e miatt, végre kifundált valamit. Bélyegzőt csináltatott, s azokkal ezt nyomatta a kávéházban levő illusztrált lapokra:

EZT A LAPOT

az *Abbaziából* loptam.

A vice nem volt rossz, de a művész-asztal nagyon zokon vette és testületileg kivonult a kávéházból. Azóta valamennyien a *Nicoletti*-ben tanúznak.

Erre valaki mást ajánlott. A figyelmeztetést kiméletesebben kellene az illusztrált lapokra nyomni, pld. így:

Tizpararancsolat. VIII.

A szintén tudvalevően azt mondja, hogy ne méltóztassék jogtalanul beavatkozni a más tulajdoni hatáskörébe.

A konferencia eredménytelen volt, mert abban megegyezett mindenik kávések, hogy jobb hat képes lap illusztrációját elveszíteni, mint egy törzsvendéget. Hanem minden akció nélkül, ezuton fordulnak az illusztrációk szenvedélyes kedvelőikhez: legyenek kiméletesebbek a képes lapok iránt, s gondolják meg, hogy egy illusztrált lapnak is fája, ha vágják.

SPORT.

— Két kerékpár-klub versenye. A *Meteor-Klub*, az *Aradi Kerékpár Klubbal* együttesen versenyt tervez augusztus hónapban. A verseny helyéül az *Aradi Atlétikai Klub* sporttelepét szemelték ki. A terület átengedése ügyében a klubok legközelebb érintkezésbe lépnek az *Aradi Atlétikai Klubbal*. E célból három három tagból álló bizottságot küldenek ki.

Uj magyar főurak.

(A hivatalos lap szenzációja.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, július 4.

A legszárazabb napilap: a hivatalos *Budapesti Közlöny* legközelebbi száma szenzációkat fog közölni, még pedig egyszerre hármat. A *Pester Lloyd* értesülése szerint ugyanis három legfelsőbb kézirat fog megjelenni a hivatalos lapban, mely három magyar családnak főuri rangra való emelését tartalmazza.

A *P. L.* holnapi száma a következő hiteles értesülést fogja közölni:

A legfelső királyi kegy megengedte *Ragályi* Ferencnek, hogy a magyar bárói rangot a férfiágon kihalt *balassagyarmati és kékkői báró Balassa-család* előnevével, családnévvel és címerével viselhesse. A királynak evvel az intézkedésével a *balassa-gyarmati Balassa-család* kihalása lesz megóva. *Ragályi* Ferenc felesége utolsó női-sarja a *Balassa-családnak*.

Erről fog szólni az első királyi kézirat.

A második királyi kézirat arról szól, hogy a felség jóváhagyja azt az örökbecsítési szerződést, melyet gróf *Benyovszky* Sándor 1886-ban kötött *Benyovszky* Lajosai és egyuttal gróf *Benyovszky* Sándor grófi rangját és címét átruházza *Lajosnak Móricz* és *Dezsd* nevű örökbecsítési fiaira.

Ezek anyai részről leszármazói annak a *Benyovszky* Mórnak, akit *Mária Terézia* emelt grófi rangra.

A harmadik kézirat turonyi *Biedermann* Rezső, Szent egáni földbirtokosnak a bárói rangot adományozza. *Biedermann* a közgazdaság terén tett szolgálatai s a jótékonykodás körül szerzett érdemei elismerésül kapja a bárói címet. Két gyermeke van, a kik természetesen szintén birtokosai lesznek a bárói rangnak. Felesége, *Elza* bárónő, leánya *Bleichrödernek*, a híres berlini bankárnak.

Kormos Adolfot fölmentették.

(Egy nagy szenzáció vége.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 4.

Országos, sőt az ország határain túl kiható szenzáció volt ép tavaly ilyenkor, amikor a *Szelle* Józsefnek hivatalos uton feltört *Wertheim-kasszájából* egy kuriai bírói kompromittáló iratok kerültek napfényre. A kasszában bizalmas természetű levelek voltak, amelyeket *Kormos* Adolf kuriai bíró váltott részint *Szelle* Józseffel, részint annak feleségével. A levelek tartalma arra enged következtetni, hogy *Szelle*ék állandó összeköttetésben állottak *Kormossal*, sőt a levelek egyes passzusai egyenesen azt a gyanút keltették föl, hogy *Kormos*, mint kuriai bíró, *Szelle*nek pörös ügyeiben, ellenszolgálat fejében, szolgálatakat tett.

A *Wertheim-szekrényben* közel harminc-negyven levél volt, amely *Kormos* és *Szelle*ék összeköttetésére vonatkozott. Egyikben *Kormos* egy rokona „kedvező elintézés esetén várja az 500 forintot”, a másikban *Kormos* maga írja: „szíves küldeménye pont 2 órákor megérkezett”, másikban pedig bírótársairól szól, ilyenfeleképen: „természetesen, nekem is kell a kollegámnak szívessegét tenni” stb.

A leveleket fölterjesztették *Plóss* Sándor igazságügyminiszterhez, a kinek intézkedése folytán két irányban indult meg az eljárás: a bünvádi eljárás *Kormos* és

Szelle Józsefné ellen, azután a fegyelmi eljárás *Kormos* Adolf ellen.

Miután a megvesztegetésnek gyanuba foglalt ténye csak Budapesten történhetett, a *budapesti kir. büntető-törvényszék* illetékességet mondta ki. Ennek vádtanácsa úgy *Szelle*né, mint *Kormos* ellen beszűntette az eljárást, de *Kormos* ügyét egyben a *fegyelmi utra* terelte.

Most, a mint lapunknak táviratozzák, *Kormos* fegyelmi ügye is befejezést nyert, még pedig rá nézve fölöttebb kedvezően.

A *budapesti kir. törvényszék* vádtanácsa és másodfokban a *budapesti kir. ítélőtábla*, megszüntették a fegyelmi eljárást is *Kormos* Adolf nyugalomba vonult kuriai bíró ellen. A kir. ítélőtábla egyuttal áttette az iratokat a *koronaiügyészhez*, a mely szintén megszüntető határozatot hozott.

Erdekes, hogy *Kormos* Adolf nem az első kuriai bíró, a ki fegyelmi fórum elé került. A nyolcvanas évek elején *Matyasovszky* Lipót elnök vezetésével döntő bíróság a kuria teljes polgári tanácsát elítélte egy kár megtérítésére, a melyet egy ítéletével okozott.

Egy öngyilkos, aki árvereltet.

(Atzél Péter szőlője.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 4.

Több réven érdekes árverés lesz holnap délelőtt *Világoson*. Az egyik érdekessége a dolognak az, hogy *Arad város* és *Aradvármegye* volt főispánja hagyatékának egy részét ütik dobra. De hát ez nem első eset: sőt lassankint megszokott eseménynyé vált.

De ezuttal egyéb nevezetessége van a licitációnak. Rendkívüli egy kótyavetye ez: halott az árverést szenvedő, s halott az árvereltető. Az utóbbi meg éppen öngyilkos lett. Így aztán az árverés már mind a kettejüknek az örökösét érinti csak.

Az árverést ezuttal *Atzél Péter* szőlőjére *Deutsch* J. József *budapesti lakos* nevében kérte meg *Schütz* Henrik dr. aradi ügyvéd, 1800 korona követelés és járulékaik erejéig. *Deutsch* I. József a *budapesti pénzvilág* egyik legnevezetesebb embere volt, sőt a híres *Haas és Deutsch* cég *Deutsch*-ének. Nagy vállalatai voltak, de a mármarosai *petroleum-furásokban* és *budapesti házspekulációkban* elveszítette a vagyonát. Öregkorára egész szegénységbe jutott és e fölött való keserűségében, körülbelül egy fél év előtt föbe lőtte magát.

Miután azonban a pört *Atzél Péter* ellen még életében indította meg, a pör halála után is az ő neve alatt folyik. Így következett be az a furcsa helyzet, egy öngyilkos: aki árvereltet.

Az ingatlan, a mely holnap dobra kerül, a *világosi határban* van, szőlőből és lakóházból áll, a melyek összesen 3200 koronára vannak becsülve. Első helyen a hagyaték főhitelezője, a *Jelzálog-hitelbank* van betáblázva, de az árverést mint második helyen bekeblezett, *Deutsch* I. József, — illetve most már az örökösai — kéri. Harmadik helyen a *Szászerégeni Tutajtársulat* van az ingatlanok teheralapján bekeblezve.

Atzél Péter vagyonából már csak a szőlők árverése van hátra. A holnapi árverést július 10-én követi a *borosjenői határban* levő szőlő árverése, azután következnek a *magyarádi* és *mokrai* szőlők, a melyekre az árverés még nincs kitűzve.

HIREK.

Az ékszerész gyilkosa.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, július 4.

Petró Gyulánét, Erdei Sándor ékszerésznek elvetemült gyilkosát, amint fővárosi tudósítónk táviratozza, a rendőrségtől az ügyészség börtönébe kísérték. Azt a kívánságát, hogy gyermekeit még a délelőtt folyamán láthassa, nem teljesíthették, mert a rendőrségnek az ügyészség kérelmére már a délelőtt folyamán kellett átkísérni az asszonyt az ügyészség börtönébe és vele együtt az aktákat is átküldeni.

Az asszonynak azonban tudtára adták, hogy Puskariu vizsgálóbíró, aki azonnal ki fogja hallgatni, ha megérkezik az ügyészséghez, okvetlenül meg fogja engedni, hogy gyermekeit láthassa.

Erre az asszony, mintha ki akarná pótolni előbbi lethargikus szótlanágát, egész délelőtt sirt és jajgatott.

— Hol voltak távozásom óta a gyerekek?

— Foglalnál!

— Isten áldja meg érte, hogy vigyázott gyermekeimre.

Ma délelőtt általában csak a gyermekeiről beszélt.

Délelőtt 9 órakor kiszólt a zárkaja előtt levő rendőrnek, hogy adják tudtára férjének azt a kívánságát, hogy beszélni akar vele.

Korody Béla rendőrfogalmazó azonban ezt az üzenetet nem fogja átadni a férjnek, mert a törvény értelmében a főtárgyaláson történhetik meg csak a szembesítés. Addig nem szabad még beszélni sem a házastársaknak.

Erdekes volt az is, hogy Petroné kérdezte a rendőrfogalmazótól:

— Mi lesz velem?

— Nem tudom még! — volt a válasz.

— Ugy-e, hogy fel fognak akasztani, csak mondja meg, mert megérdemlem.

A rabot ma délelőtt átkísérték az ügyészség börtönébe. Az elszállítás után a fogházorvos Petronét megvizsgálta, s oly gyöngének találta, hogy elrendelte, miszerint a rabkórházba szállítsák. Petroné Nessi Pál dr. országgyűlési képviselőt kérte fel védőjeül.

Ma délelőtt fél tizenkét óra után temették el az új zsidó temető halottas házából a borzalmas véget ért áldozatot: Erdei Sándor ékszerészt. A temetésen óriási közönség vett részt, a halottas ház körül minden talpalattnyi hely el volt foglalva.

A közönség megilletődve szemlélte a nagyszámú gyászoló család siralmát.

Negyed egy órakor ért véget a szertartás s a rettentő büntény áldozatának megcsonkított tetemét ölébe fogadta az örökös nyugalom.

— **T. előfizetőinket** felszólítja lapunk kiadóhivatala, hogy amennyiben a lapkihordás körül hiányokat vagy rendetlenséget tapasztalnak, szíveskedjenek azt levelezőlapon, vagy telefonon (telefonszám 151) a kiadóhivatalnak bejelenteni, mely az esetleges zavarokon rögtön segíteni fog.

— **A hármasszövetség titkaiból.** Pétervárról jelentik: A „Novosti”, a hármasszövetség megújításáról cikkezve, azt írja, hogy Olaszország az utolsó percig a hármasszövetségi szerződés közzétételét követelte. Ausztria-Magyarország nem ellenezte a publikálást, mert érdekében állott, hogy Oroszország tudja meg, hogy a szerződés nem irányul ellene. Csak Németország ellenezte erőiesen a szerződés publikálását. Olaszország erre a tárgyalások megszakításával fenyegetőzött, mire Bülow kancellár beleegyezett abba, hogy az olasz kormány a

szerződés szövegét tudassa a francia kormánnyal, hogy ez lássa, hogy nincs benne semmi, ami Franciaország ellen irányul. A „Novosti” hozzát teszi, hogy Olaszország a szerződés aláírását megelőzőleg garanciákat kért és nyert arra nézve, hogy a kereskedelmi szerződések megkötésénél Olaszország gazdasági érdekei tekintetbe fognak vétetni. Ugyancsak Ausztria-Magyarország Németország részéről megnyugtatót nyert arra nézve, hogy az új német vámtarifa respektálni fogja az osztrák-magyar gazdasági érdekeket. A szerződésbe egy új szakaszt is vettek fel, mely az érdekszféráknak a Balkánon való megállapodására vonatkozik.

— **Automobilosok ünneplése Budapesten.** A Bécsben összegyűlt automobilisták: francia és osztrák magyar zászlókkal diszitve Pozsonyon át Budapestre utaztak. Mintegy negyven automobil érkezett. Az ó-budai vám-sorompónál Szapáry Pál gróf fogadta, s a többi rendezővel együtt kalauzolta a városban az érdekes vendégeket.

— **Megerősített polgármesterválasztás.** Szatmárott a május hóban tartott tisztújításon Papp Géza városi főjegyzőt a város polgármesterévé választották meg. A választást megfélembesték, azonban, a mint lapunknak táviratozzák, a közigazgatási bíróság július 1-én hozott határozatával a felebbezést elutasította, és a választást végleg megerősítette. A főjegyző-választást e hó 14-én tartják meg.

— **Körorvos-választás.** Vajda Zoltán dr. az ujonnan megválasztott siklói községi orvos lemondott ez állásáról. Az állásra Mladin Miklós eleki főszolgabíró az új választást július 12-ére tűzte ki, s a választás vezetésével Deák Zsigmond dr.-t bizta meg.

— **Az aradi szocialista ujság.** Mától fogva újra szocialista ujságja van Aradnak. A múltban már volt kettő: a *Munka Óra*, meg az *Újvilág*, de ezek rövid fenállás után megszűntek s csak a nagyszámú sajtópöreik élték túl őket. Most Pontu Péter aradi cipész indított meg szociáldemokrata hetilapot. A címe *Népszabadság*, s betenként kétszer: csütörtök és vasárnap jelenik meg. Az első számban, amely ma jelent meg, beköszöntő van, amelynek érdekes sorai ezek:

Elvagyunk tehát készülve a hatóságok részéről minden telhető terrorizmusra, de viszont elvagyunk tökélyre felvenni a küzdelmet az egész vonalon, mert bajt bennünket ügyünk igazságának tudatában, a győzelem elölthetetlen szomszárja. É. nyeljenek el bár bennünket a nemzeti színre mázolt börtönök ajtajai, a jövő a mienk!

Az aradi kőműves-sztrájkjal is foglalkozik a lap, egy cikke pedig a nőket buzditja a szocializmusra, a többek között ezekkel a szavakkal:

Női testvéreim, önöknek ép oly ellensége a tőke, mint a férfinek, önöknek ép oly kötelességük a mai nehéz harcban részt venni, férjeiket, testvéreiket buzditani, hogy mennél előbb elérkezzen az a várva-várt ígért földje, hol majd nem létezik nyomor, kín, lealacsonyítás, hanem boldogság fogja az összemberiséget körül övezni.

— **Szélviharok.** Rekkenő hőségről hirtelen szeles hidegre esett az idő. Nehány nap előtt az aszfaltot olvasztotta a nap, ma már a felöltök előbujtak nyári pihenőjükről. Másutt meg nagy szélviharok voltak. Mezőtúron, a mint távirathat jelentik, tegnapelőtt este nagy szélvihar volt, amely után esett az eső. Az idő ma hűvös és borongós. A vetések szépen érnek. A buza szeme a nagy melegben sem szorult meg. A határ egy részében a gomba tönkretette a vetést, mert a buza szára elrothadt s a szemki nem fejlődött. Szegvárdon tegnapelőtt este 6 órakor nagy zivatar volt jégesóval, a mi a sző-

lőkben nagy kárt tett. Barcs vidéken tegnapelőtt délután öt órakor nagy szélvihar volt jégesóval, mely tíz percig tartott.

— **Humberték bünlajstroma.** Párisból táviratozzák: A Humbert-ügyre vonatkozólag jelentik, hogy abban a nyomdában, amelyben a francia járadékcimleteket nyomtatják, titkos házmotózást tartottak. Humbertné ugyanis áldozatainak gyakran járadékcimleteket mutatott, hogy jobban behálózza őket. Most kitudódott, hogy csak három 3—4 frankos járadékcimlete volt, amelyeket azután, a mint bebizonyult, 300,000 és 400,000 frankra hamisított. Ilyen módon sikerült bizalmat keltenie és óriási kölcsönöket szereznie.

— **Rabbi beiktatás.** Az új-szent-annai izr. anyakönyvi kerület e hó 10-én, délután hat órakor, az újszentannai izr. templomban iktatja be ünnepélyesen új rabbiját: Stern Adolfot. A beiktatást társasvacsora követi. A beiktatást rendező bizottság díszelnöke Werner Adolf, elnöke Stern Rezső dr.

— **Uj elmeügyintézet.** Pécsiől jelentik: Pécs városa még ebben az évben 210 beteg részére való elmeügyintézetet létesít 580.000 korona költséggel.

— **Öngyilkos vasuti főhivatalnok.** Fővárosi tudósítónk táviratozza: Ma, a reggeli órákban feltűnést keltő öngyilkosság történt a fővárosban, nyílt utcán. Petri László a déli vasúttársaság főhivatalnokja az öngyilkos. Petry 30 éves és már nyolc esztendő óta áll a társaság szolgálatában. Budán lakott, a kavics-utcában. Itt követte el az öngyilkosságot. Ma reggel szokása szerint végig ment a kavics utcán, mintha hivatalába indulna. Az utca felső végén egy üres telek áll. Ide vonult félre Petry és revolverrel föbe lötte magát. A lövés zajára összefutott emberek már haldokolva találták. Néhány perc múlva ki is szenvedett. Az öngyilkosnál egy levelező lapot találtak, melyet Szalay Károly középiskolai tanár, Petry jó barátja írt s melyben felhívja, hogy vegyen részt a 10 év előtt a kecskeméti gimnáziumban érettségizettek találkozóján. Mára volt kitűzve a tíz éves találkozó terminusa. Azonfelül meg 20 forint készpénzt találtak Petrynél, de irást, mely az öngyilkosság okát magyarázná, nem találtak. Mint értesülünk, Petry Lászlót anyagi zavarok kergették a haláiba.

— **A Marosba fult vasuti tisztviselő.** Nagy Gábor, a fürdés közben megfuladt paulisi vasuti gyakornok holttestét ma kifogták a Marosból. Miután szülei Aradon laknak, holttestét ide szállították. Temetése e hó 5-én délelőtt 9 órakor megy végbe a felső temető halottas házából, az ev. ref. vallás szertartásai szerint.

— **Lefejeztette magát — szerelemből.** Gyászos szerelmi történet hírért küldik Besztercebányáról. Az áldozat Lalik besztercebányai kocsis szemrevaló fiatal felesége. Az asszony boldogan élt az urával mindaddig, a mig meg nem ösmerkedett egy tizenhatodik gyalogezredbeli tizedessel, a kibe halálosan belebolondult. A férj, amikor rájött, hogy a felesége megcsalja, nem bántotta, hanem kérte, hogy hagyjon föl a bűnös viszonytal, szakítson kedvesével, s megbocsát neki. Az asszony eleinte ígérgette, de azért csak a régiben maradt minden. E héten kedden azután a férj egész határozottan kérte föl. A házastársak közt heves jelenet volt, a minek az lett a vége, hogy az asszony kijelentette, hogy inkább meghal, semmint hogy kedvesétől elszakadjon. A férj nem engedett, mire az asszony megfogadta, hogy beváltja szavát. Alig borult le az est sötétje, kiment a vasúthoz a kaszányával szemben és a vonat elé feküdt. Fejét oly módon illesztette a sínekre, hogy a vonat a szó szoros értelmében lefejezte. A halott egész éjjel ott feküdt a sí-

nek mellett. Hajnalban jött arra egy teher-
vonat, annak a gépésze látta meg a halot-
tat s az öngyilkosságról jelentést tett a kapi-
tányságnál.

— **Tüntetés egy rabló-vezér mellett.** Görög-
országban, ugy látszik, nem halt ki a rabló-
romantika. Ott még vannak Rózsa Sándorok,
a kiket még bűneikben is szeret a nép és ló-
kötesekéért legenda-hősökké tesz. A mint egy
athéni távirat jelenti, Patraszban sajtósá-
gos eset történt. Mikor *Ranopoluszt*, a minap letar-
tózott rablót arra vitték, a tömeg,
köztük sok asszony, zajosan tüntetett a rabló
mellett.

— **Rabló cigányok.** Kassáról jelentik: Nyo-
már borsodmegyei községben Klein Gábor ke-
reskedőt és családját az éjjel koborló cigányok
összekötötték, szájukat betömtek és a boltot és
lakást teljesen kirabolták. A kereskedő kára
igen nagy. A falu lakossága reggel ájultan ta-
lalta az agyonkínzott családot. A csendőrök
nyomozzák a rablókat.

— **Nagy tűz egy községben.** Nyíregyházáról
táviratozzák: Szalóki községben óriási szélvés-
zenben tűz ütött ki, a melynek tizenhét lakóháza,
harmincegy istálló, tíz csűr esett áldozatul. A
lakosság a mezőn volt elfoglalva, s így a men-
téről alig lehetett szó.

— **Az álom mélysége.** Az ugynevezett ki-
sérleti pszichológia újabbán azon fűződik, hogy
mély álomban lévő embereket megszurván va-
lami hegyes eszközzel, megállapítsa, mikor kezd
hatni ez a szurás és végül mikor hat annyira,
hogy a beteg fel is ébred tőle. Dr. Sante de
Sanetis és dr. U. Neyrac Rómában kísérletez-
nek a dologban, még pedig az ugynevezett Griesz-
bach-féle esztheziométerrel, amelynek csúca
vagy hegyes, vagy tompa lehet. Ezzel a készülék-
kel azt az ingert mérik meg, amely arra elég,
hogy a leggyöngébb reakciót idézze elő, továbbá
azt, amelyre a felébredés következik. Négy
normális emberrel kísérleteztek. aztán öt epi-
leptikussal, s az eredmény hullámvonalakat
adott, amelyek képét mutatják az álom viszony-
lagos mélységének. Hogy lesz-e praktikus hasz-
na ezeknek a kísérleteknek? Egyelőre csak
annyit következtethetünk erre nézve, hogy az
erős álmu emberek ezzel a készülékkel szabá-
lyozhatják az alvásukat illetve az ébredésüket.

— **Rablógyilkossági merénylet.** Vakmerő me-
rénylet történt tegnap reggel Rákosszabán,
Deutsch Mór odaváló lakos ellen. Deutschnak
— mint nekünk írják — szatócs-üzlete van a
naponként korán reggel egy Danics Karoly ne-
vű péklegény hordta hozzá a reggeli sütemé-
nyeket. Tegnap reggel, ahol kinyitotta Deutsch
az üzletet, megérkezett a pék s Deutsch, mint-
hogy csak álja még aludt, egyedül volt az üz-
letben s ő vette át a süteményeket. A mint a
pék által a bolti állványra kirakott sütemé-
nyeknek elrakásával foglalkozott. Danics há-
tulról fejbe ütötte a kereskedőt, minék követ-
keztében az elszédült és lebukott. A merénylő,
a ki azt hitte, hogy Deutsch meghalt, kinyi-
totta a pénztárfiókot s abból 1600 korona kész-
pénzt és 40 korona értékű okmánybélyeget véve
magához, a süteményeivel eltávozott és elment
a többi vevőkhöz. A merénylő távozása után
Deutsch nemsokára magához tért, bevászor-
gott a szobába, hol elmondta, mi történt vele.
Az esetről azonnal értesítették a rákoskeresz-
turi csendőrséget. Sikerült is a merénylőt kéz-
rekeríteni. Mikor a csendőrök Danicsot elfog-
ták, a legnagyobb vakmerőséggel utasította
vissza a vádat, csak mikor megtudta, hogy
Deutsch él, sápadt el s beismerte a merénylet
elkövetését, de a rablást tagadta mindaddig,
míg az elrabolt pénzt is, meg a bélyegeket is
megtalálták nála. A merénylőt a csendőrség
bekísérte a pestvidéki királyi ügyészség fog-
házába.

— **Katona-zene.** Holnap, szombaton este 8
órától 11 óráig a Baross-parki kioszkban katon-
zene lesz.

— **Vásárra érkezők figyelmébe.** A tisztelt
közönséget, mely a mostani vásárra érkezik,
bátrak vagyunk figyelmeztetni, hogy minden-
nemű szükségletét a lehető legbiztosabban és
legjobban a Szabadság-téren Porter Vilmos im-

pozás Nagy Áruházában fedezheti, itt divat-
árak, különösen cipők, gyermekek, hölgyek és
férfiak számára, fehérnemű kalapok, nap és
esernyők, utikosarak és kofferek, üveg és por-
cellán, alkalmi ajándéktárgyak, gyermek játé-
kok, stb. kaphatók. Minden vevő, ha 10 koro-
náért vásárol, saját arcképét életnagyságu alak-
ban ingyen kapja meg. Maga az áruház! első-
rangú látványosság s nincsen több ilyen a vi-
déken.

— **T. Üzletfeleink szives tudomására** hozzuk,
hogy Révész Nándor könyv- és papirkereskedő urat
(Szabadságtér 20. szám. Telefon 265.sz.) képviselősé-
ggel ruháztuk fel, ki elfogad minden a nyomdánkat,
valamint az Aradi Közlöny kiadóhivatalát érdeklő
megbízásokat.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ **Nyári szabadság.** Az aradi törvényszék
bírói közül ezideig a következők vették ki
nyári szabadságukat: Nyíró Géza vizsgálóbíró
július 2-től augusztus 12-ig, Schartner Sándor
dr. július 12-től augusztus 17-ig, Kovács Mar-
cell dr. július 21-től augusztus 31-ig, Pogonyi
Nándor július 7-től augusztus 17-ig; az aradi
járásbírósnál: Babó Iván július 21-től augusz-
tus 28-ig, Szalay Béla dr. szeptember 15-től
október 18-ig, Heller Mór dr. július 7-től
augusztus 17-ig, Kálmán Ferenc dr. július
14-től augusztus 17-ig, Szarka Sándor dr. július
14-től augusztus 3-ig, Ornstein Árpád dr. szept-
ember 3-tól október 14-ig.

§ **Egy aradi élclap felségsértési pöre.** Isme-
retes, hogy a *Füles Bagoly* című élclap egyik
számát, amelynek illusztrációjára a felségsértés
gyanuja esett, elkobozta és egyben a nevezett
lap ellen felségsértés miatt a bünvádi eljárást
megindította az aradi kir. ügyészség. A felség-
sértési pörben Schreier Sándor jelentkezett a
vizsgálóbírónál, s mint a *Füles Bagoly* „lapgya-
kornoka” elvállalta az inkriminált illusztráció-
ért a felelősséget. Védőjéül Nagy Sándor dr.
aradi ügyvédet nevezte meg.

§ **Politikai párbaj.** Az utolsó képviselővá-
lasztási mozgalmak idején a máté szalkai ke-
rület mandátumát dr. Barthos Andor kereske-
delmi miniszteri titkárnak ajánlották fel, meg-
ígérve neki, hogy amennyiben a jelöltséget el-
fogadja, egyhangulag fogják megválasztani.
Barthos azonban nem reflektált ezuttal mandá-
tumra. Ez időben történt, hogy Barthos a ke-
rület függetlenségi pártjának elnökével, Szal-
kay Sándor nagybirtokossal politikai természetű
összeszólalkozásból kifolyólag kártpárbajt vi-
vott s ezért a bíróság elé kerültek. A törvény-
szék 4-4 napi államfogházat mért rájuk s
mára volt kitűzve ügyükben a tábla ítéletének
kihirdetése, a melynél csak dr. Barthos jelent
meg. A másodbírósg helybenhagyván a tör-
vényszék ítéletét, Barthos, a ki annak idején
sem felebbezett, bejelentette, hogy büntetését
július 28-án kívánja megkezdeni.

§ **Egyforma mértékkel.** Budapestről írják ezt a
jóízű epizódot: Igen érdekesen fejeződött be ma
a büntető járásbírósgon egy becsületsértés pö-
re, a melyet egy fővárosi tanító indított egyik
volt tanítványának az édesanyja ellen. A tanító
nyilván iskolai kiadásra kölcsönzött egyszer a
fiúnak hat fillért, a fiu azonban nem hozta
meg a pénzt. A tanítót bosszantotta a dolog és
megüzente a fiúval az anyjának, hogy küldje
meg a hat fillért. Az asszony erre a következő
üzenetet küldte a tanítónak:

— Addig feküdjön az egyik oldalán, a míg
a hat fillért megkapja.

A tanító hivatala iránt való kötelességének
tartotta, hogy panaszt tegyen az asszony ellen
a járásbírósnál. A ma megtartott tárgyaláson
a bepanaszolt nő beismerte, hogy az üzenetet
küldte, s a tanuk is mind bizonyították ezt;
mégis a tárgyalást vezető járásbíró fölmentő íté-
letet hozott, azzal a megokolással, hogy abban
az üzenetben nincsen becsületsértés. A tanító
erre nyugodtan odaszólt a bírónak:

— Addig feküdjön az egyik oldalán a bíró
ur, a míg meggyőződik róla, hogy igazságo-
sítéletet hozott-e most.

— Ezért száz korona rendbirságra ítélem!
szólt haragosan a bíró.

— Miért? Hiszen éppen most mondta ki a
bíró ur, hogy ebben nincsen becsületsértés!

A bíró erre visszavonta az ítéletet. A ta-
nítót melegen üdvözölték a folyosón várakozó
ügyvédek.

§ **A fölpofozott udvarló** Nagy port vert fel
tavaly a fővárosban az a párbaj, melyet Deák
Jenő volt katonatiszt és Sváb Rezső, egy fiatal
fővárosi háztulajdonos vívott. Deáknak a neje
egy kávéház előtt haladt el. Sváb a szép asz-
szony után ment és állítólag a női becsületét
sértő ajánlatot tett neki. Néhány perc múlva
Deákné a férjével visszatért s ez Svábot tette-
gesen inzultálta. Az afférből pisztolypárbaj lett,
a melyben Sváb oly súlyos sebet kapott, hogy
hetekig nyomta az ágyat. A törvényszék, eléje
kerülvén az ügy, párbialdal vétségeért Sváb
Rezsőre két heti, Deák Jenőre egy heti állam-
fogházat mért. Ma hirdette ki a bíróság előt-
tük a Tábla ítéletét. A másodbírósg, megvál-
toztatván az első ítéletet, a párbajozókat nyolc-
nyolc napi államfogházra ítélte.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

Aradi heti gabnavásár.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 4.

Budapesti árutőzsdénk napról-napra jobb
hírekkel lesz elbalmozva az országban uralkodó
jó aratásról, minék következtében az árak tar-
tosan esnek.

Am ez a sok jó hír, talán korai, avagy na-
gyobb arányu, mint a természet képe.

Jobb vidékeket jég, árvíz és egyéb elem
tett tönkre, vidékünk is adóleírásst kér, meg-
csökkent terméseredménye fejében és a birkék
mindig jók.

Üzlet nincs, a kilátás kétes és a kockáz-
tatás nagymérvű lehet. A lisztüzlet is szünet-
tel, miért is buzát csupán malmaink vesznek
jóval a napi áron felül.

Mintegy 200 métermázsa buza és 300 mé-
termázsa tengeri kelt el a mai hetivásáron.

Mai árak: Az árak 50 kilogramm súly-
egységet véve alapszámításnak, korona ér-
tékben:

Buza I-ső minőségű 7.50—7.70.
Buza közép minőségű 7.20—7.40.
Tengeri 4.70—4.75.
Rozs névleges jegyzés 6.10—6.20.
Arpa névleges jegyzés 5.00—5.10.
Zab névleges jegyzés 6.00—6.10.
Az irányzat lanya.

— **Fizetésektelenségek.** A bécsi Creditoren-
Verein a következő fizetésektelenségekről tesz je-
lentést: Walter Samuel, posztókereskedő Bécs. —
Fries Armin, Tarnow. — Moskovitz Szidor utóda,
kereskedő cég Nagyvárad. — Fattula Giacomo, Póla.

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén.

Budapest, július 4.

Magyar aranyáradék 4%	120.60
Magyar koronajáradék 4%	97.80
Magyar arany 4 1/2 %	119.—
Magyar ezüst 4 1/2 %	100.—
Magyar keleti vasut	119.—
Magyar földterhermentesítési kötvény	98.—
Magyar italmegváltási kötvény	100.—
Horvát-szlavon földterhermentesítési kötvény	97.50
Magyar nyeresémsorsjegy kölcsön	207.—
Tiszaszabályozási és szegedi kölcsön	162.50
Osztrák papírjáradék	101.50
Osztrák járadék ezüst	101.50
Osztrák járadék arany	120.50
Koronajáradék	99.50
1860-iki államsorsjegyek	152.50
Osztrák-magyar bankrészevény	1595.—
Magyar hitelbankrészevény	705.—
Osztrák hitelbankrészevény	678.—
Osztrák-magyar államvasut	702.25
20 frankos arany (Napoleonodor)	19.07
Német birodalmi marka	117.32
London	240.10
Páris	95.40

Budapesti ár- és értéktőzsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, július 4.

Délközde. Buzakinálat mérsékelt, vételkedv gyöngye. Lányha irányzat mellett 8,000 méterháza került forgalomba, 15 fillérrel olcsóbb áron. Egyéb gabonaneműek közül rozs 10 fillérrel olcsóbb áron. Időjárás boros.

Zárulat 12 órákor:

Buza októberre	7.32—7.33
Ros októberre	6.23—6.24
Zab októberre	5.68—5.69
Tengeri júliusra	5.—5.01
Tengeri augusztusra	5.09—5.10
Tengeri 1903. májusra	5.12—5.13
Répe augusztusra	11.05—11.15

Zárulat 5 órákor:

Buza októberre	7.35—7.36
Ros októberre	6.26—6.27
Zab októberre	5.71—5.73
Tengeri júliusra	5.05—5.06
Tengeri augusztusra	5.—
Tengeri 1903. májusra	5.13—5.14
Répe augusztusra	11.05—11.15

Zárulat 5 órákor:

Osztrák hitelrészvény	675.75
Magyar hitelrészvény	705.—
Lezámitolóbank részvény	433.50
Rima-Murányi vasmű részvény	497.—
Osztrák-magyar államvasúti részvény	699.25
Közúti vasút	607.50
Városi villamos vasút részvény	308.—

Szeszüzlet.

— Julius 4. —

Mai jegyzéskünk: Készárú nagyban nyers szesz 115 korona, kicsinyben 117 korona; finomított szesz nagyban 118 korona, kicsinyben 120 korona hordó nélkül, per 100 liter %, beleértve 70 korona fogyasztási adót.
Sedritott moslék 12'90—13— korona mmázsánként.

REGÉNY-CSARNOK.

Hipnózis.

— Angol regény. —

Irtá: Hardy I. D.

[10]

(Folytatás.)

Fitzallan a vállát vonogatta, aztán félig gúnyosan így szólt:

— Ezen a hangon azt is mondhattad volna, hogy szomorkodol hazatéréseiden, Nazaréna. A te hideg részvételenséged, majd azt mondtam szeretetlenséged, még kétségbejött, akár csak egy jégcsapot vettem volna feleségül.

— Talán azt még jobban tetted volna, — felelt a fiatal asszony egykedvűen, — mert a jégcsap idővel felolvad, amire, fájdalom, nálam nem igen van remény. De jöjj csak, Gaston, — tette aztán hozzá barátságos hangon, kezét könnyedén rátéve férje karjára. — Tudod, hogy én nem vagyok képes mutogatni az érzelmeimet s hogy a hidegségemmel nem akarlak bántani.

— Nem, mutogatni semmiesetre sem mutogatod az érzelmeidet. — felelt a férje rosszul rejtett keserűséggel.

— De hiszen nem lehetetlen, hogy nem tudod megváltoztatni a természetet s bizonyos körülmények között alighanem mégis több hasznodat fogom venni, mint egy jégcsapnak. Beszélj valamit az utitársaidról. Sokat társalogtál azzal a magas, szőke úrral? Hogy is hívják csak? Ugy, igen: Carltonnak nevezted, nemde?

— Nem társalogtam vele sokat. Az őcseső Percival ur, többet foglalkozott velem, míg sir Carlton mindig Rockslyékkal volt együtt.

— Hm; és Rockslyék barátságosak voltak hozzád?

— Nagyon barátságosak, különösen lady Ryves May, lady Rockslynek az unokahuga.

— Ezt szeretem hallani. Remélem, olyan bizalmas viszonyba jutottál velük, hogy tovább is folytathatod a velük való érintkezést? Az ilyen alkalmat ki kell használni, mert a mi helyzetünk itt olyan, hogy most kell még majd magunknak állást teremteni s a rangbeli tekintélyes emberekkel való érintkezés ebben nagy segítségünkre lesz.

— Ebből a szempontból nem is néztem a dolgot, — szölt a fiatal asszony nyugodtan.

— Ezt felteszem rólad — felelt a férje dühös gunnyal. — Csodálatosan gyakorlatiatlan vagy, ritka keveréke a hóbortnak és hidegségnek. A hideg, természetű, mélyebb érzése képtelen asszonyok általában okosak és

számítóak szoktak lenni, de te végzetes kivétel vagy; hideg szoborszerű voltod mellett ügyetlen és idealista, akárcsak egy szentimentális süldő leány.

— Sajnálom, hogy ily kevésse felelek meg kívánalmaidnak, — susogta a fiatal asszony.

Pár percig mind a ketten hallgattak, aztán Nazaréna mélyen és kinosan felsóhajtott s szeméit urára emelve, kérő hangon szólalt meg.

— Gaston, iparkodjunk azon, hogy jobban megértsük egymást és legyünk igazságosok egymás iránt.

— Oh, én nem vagyok igazságtalan irántad, — felelt a férje élesen, — kifejezem, hogy tökéletesen hibátlan vagy!

— Izléstelennek találok a sarkasztikus kijelentéseket, — felelt most Nazaréna is ingerülten. — Tudom jól, hogy nem értesz meg engemet, éppen úgy, mint én sem értelek tégedet.

— Ah te nagyon jól értesz engemet, — felelt Fitzallan kesergő hangon. — Nagyon jól tudod, hogy nem olyan vagyok, mint a minőnek te szeretnél engemet, hogy a te kívánságodnak megfeleljek, nem husból és vérből való halandónak, valóságos szentnek kellene lennem!

Nazaréna nem felelt, némán szegezte maga elé a földre tekintetét. Kis idő múlva felkelt barátságos hangon tudatta férjével, hogy az utitársából akar kirakodni, elhagyta a szobát. Mikor férje egy jó óra múlva bement hozzá, a ládák már üresek voltak s a fiatal asszony fáradtan, elbágyadva ült egy karosszékben, fejét a kezére hajtva. Nehéz hajfonadékait kibontotta s a buja, barna fürtök hullámosan omlottak vállára, mint selyemköpeny. Fitzallan némán nézte egy darabig a mozdulatlan alakot, aztán egykedvűen kérdezte:

— Nos Nazaréna, fáradt vagy?

— Igen, felelt az asszony anélkül, hogy mozdult volna.

— De hát legalább nézz rám, ha beszélsz velem, — szölt Fitzallan, kezét az asszony álla alá téve s úgy emelve föl a fejét. A hosszú sötét pillákon nehéz könnyecsek ragyogtak, a gyöngéd férj csendesen bólintott fejével, aztán kemény hangon kérdezte:

— Talán a fogad fáj, azért sírsz? Hisz más okod semmi sincs a sírásra.

— Akkor valószínű, hogy csakugyan a fogam fáj, — felelt az asszony csendesen.

A férj ott maradt mellette s selyemfürtjeivel játszadozva, sötétén szólt:

— Ismered Browningnak azt a költeményét, melynek címe: „Porfiria és kedvese”? A férfi a saját hajával fojtja meg a leányt, szoroson a nyakára csavarva a fürtöket. A te hajad elég erős és hosszú volna célra, ha nekem is kedvem jönne utánózni azt a fickót! Nem félsz hogy egyszer csak épen úgy járhatsz, mint Porfiria?

— Nem, — felelt Nazaréna komolyan, a szemébe nézve a férjének.

— Hm, tudod hogy nem bántalak, szölt Fitzallan csendes hangon. — De vigyázz és ne ingerelj, mert nem állok jót semmiért!

(Folytatása következik.)

Nyári színház.

Szombaton, 1902. évi július hó 5-én:

FEDÁK SÁRI mint vendég:

Lotty ezredesei.

Énekes bohózat 2 felvonásban. Irtá: Rudyard Stone. Fordította: Faragó Jenő. A dalok szövegét írta: Mezei Jenő.

SZEMÉLYEK:

Daventry Tom	Szabó József.	Fox, tábornok	Győre Alajos.
Harriet, neje	Daróczi Ilka.	Elsie	Garai Ilonka.
Dickson John	Polgár S.	Főpincér	Gózon Béla.
Kitty, neje	Juhászné.	Kifutó fiu	Németh J.
Ramajanah	Ternyei L.	Egy vendég	Juhász S.
Bibianna Lotty	Fedák Sári.	Egy rendőr	Tukorai L.
Barley	Sarkadi A.	Piccolo	Kley M.
Esmeralda	Jeszenszky J.	Ruodi	Réthy István.

Kezdetek este 8 órákor.

NAPIREND.

Július 5. Szombat. Róm. kath. naptár: Cir. és Met. — Protestáns naptár: Cir. és Met. — Izraelita naptár: Sabbat Kor. Rosch. Chodes — Görög-keleti naptár (június 22.): Oszéb. — A nap két 3 óra 54 perckor, nyugszik 7 óra 42 perckor. — A hold két 3 óra 55 perckor, nyugszik 7 óra 19 perckor.

Kölcsey-könyvtár. Nyitva van hétfőn, szerdán és szombaton délelőtt 11 $\frac{1}{2}$ —12 $\frac{1}{2}$ óráig; kedden, csütörtökön és pénteken délután 1 $\frac{1}{2}$ —2 $\frac{1}{2}$ óráig; vasárnap és ünnepnapokon zárva. Helyiség: Ereklje-muzeum helyisége mellett ülésterem.

Időjárás. A központi meteorológiai-intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható: Száraz, meleg.

Július 5. A vingai ifjuság tombolával egybekötött nyári táncestélye (Nagyvendéglő.) — A magyarországi munkások rokkant- és nyugdíj egyesület aradi fiókjának választmányi ülése este 8 órákor (Pécskai-ut 1.)

Július 6. A magyar államvasutak altisztái körének kirándulása Menyházára.

Vasuti közlekedés.

— Érvényes 1902. évi május hó 1-től. —

ARADRÓL	ARADRA
Budapest felé indul:	Budapest felől érkezik:
Nagyváradra reggel 5.10	Személyvonat reggel 6.05
Gyorsvonat reggel 8.18	Személysz. tv. reggel 9.10
Személyvonat d. e. 11.20	Gyorsvonat délelőtt 11.51
Személysz. tv. d. u. 4.45	Személyvonat d. u. 3.32
Gyorsvonat délután 4.21	Gyorsvonat este 7.11
Személyvonat este 9.35	Szmv. Szolnokról este 9.—
Erdély felé:	Erdély felől:
Személyvonat reggel 6.35	Soborsinról reggel 6.59
Gyorsvonat délután 12.11	Gyorsvonat reggel 8.08
Soborsinig délután 2.04	Személyvonat d. e. 10.50
Személyvonat d. u. 4.07	Radnáról délután 2.36
Radnára délután 6.35	Gyorsvonat délután 4.06
Gyorsvonat este 7.18	Személyvonat este 8.57
Temesvár felé:	Temesvár felől:
Személyvonat reggel 6.15	Vegyesvonat d. e. 10.43
Személyvonat d. e. 11.56	Személyvoat d. u. 3.44
Vegyesvonat délután 5.—	Személyvonat éjjel 10.59
Szeged felé:	Szeged felől:
Vegyesvonat reggel 7.10	Személyvonat reggel 8.35
Személyvonat d. u. 4.11	Vegyesvonat este 7.06
Brád felé:	Brád felől:
Személyvonat reggel 6.25	Gurahonczról szm. r. 8.03
Vegyesvonat d. u. 12.06	Vegyesvonat d. e. 11.—
Gurahonczig szm. du. 4.30	Személyvonat este 6.56

Május 1-től bezárólag szeptember 30-ig ünnep- és vasárnap, valamint a radnai búcsúnapokon jön Radnáról egy vegyesvonat este 8 óra 23 perckor.

NYILTTÉR.*

Kedvező idő esetében Katonazene a Baross-kioszkban.

Ma szombaton, f. hó 5-én este 8 órától kezdve a Baross-Kioszkban NAGY katonai-hangverseny

tartatik válogatott műsorral.

Belépti-díj személyenként 30 fillér.

Kezdetek este 8 órákor.

Számos látogatást kér

teljes tisztelettel:

Nagy Lajos,
bérlő.

1028

Elveszett

Grabác határában egy 15^l markos vörösbarna, jelzés nélküli

kehes kanca ló.

A becsületes megtaláló jelentkezésk Jovan Miklós tulajdonosnál Grabáccon. Torontálmegeye. 1163

Magy. kir. Államv. üztv. Szegeden.

17959—1902. III. sz.

Pályázati hirdetmény.

A Nagy-Kikinda állomáson megüresedő 3. u. vendéglő bérletére zennel nyilvános pályázat hirdetik. A bérlet fenti vendéglőre nézve 1902. évi december hó 1-ével veszi kezdetét és tart ezen időponttól számított három éven át, vagyis 1905. évi november 30-ig. Bérletnek a következő helyiségek bocsátatnak rendelkezésére:

I—II. oszt. étterem, 1 tálaló helyiség a földszinten, 1 tálaló helyiség a pinczében, főző konyha és mosogató helyiség, mosó konyha. éleskamra, padlás, 3 pince, jégverem, továbbá lakásul: 2 szoba, cselédszoba. Használatra átengedik a III. oszt. váró- és étterem és a felv. épület előtti verenda egy része.

Az egy koronás bélyeggel ellátott és „Ajánlat a magy. kir. államvasutak fönt kiirt Nagy-Kikinda állomása pályaudvarán levő vendéglő üzletre” felirattal ellátott, lepecsételt, borítékba zárt, nemkülönből kellő okmányokkal felszerelt ajánlatok 1902. évi augusztus hó 8-án déli 12 óráig az alulírt üzletvezetőség általános osztálya főnökénél (üzletvezetőségi palota, I-ső emelet 21. sz. ajtó) vagy személyesen, vagy kir. posta útján benyújtandók.

Bánatpénz fejében a bérletre 200, azaz kettőszáz korona készpénzben, vagy állami letétre alkalmas értékpapírokban, a szegedi üzletvezetőség gyűjtőpénztáránál 1902. évi augusztus hó 7-én déli 12 óráig vagy személyesen, vagy kir. posta útján beküldendő.

Megjegyeztetik, hogy a vendéglő III. osztályú váró- és étterem fűtése és világításának felét a m. k. államvasutak viselik.

Az értékpapírok a budapesti, vagy bécsi tőzsdén legutóbb jegyzett, 14 napnál nem régiebb, a napi értéket meg nem haladó napi árfolyam csak 90% szerinti értékben számíthatnak. Készpénzben letett összeg után kamat nem fizetetik. Az ajánlatban a letétel megtörténte megemlítendő ugyan, de a letételről nyert elismervény nem csatolandó.

A vendéglő bérletére vonatkozó feltételek a nevezett üzletvezetőség forgalmi és kereskedelmi osztályban (I. emelet 12. sz.) a hivatalos órák tartama alatt megtekinthetők, miért is az ajánlattevőkről feltételeztetik, hogy a feltételeket ismerik s azokat magukra nézve egész terjedelmükben kötelezőknek elfogadják.

A fentebbi feltételtől eltérő, vagy a kitűzött határidőn túl beérkezett ajánlatok, továbbá olyan ajánlatok, melyek táviratilag tételnek s végül olyanok, melyekre nézve az előírt bánatpénz le nem tételre figyelembe vétetni nem fognak.

Az ajánlatok között a választás szabadon, a bérösszegre való tekintet nélkül történik.

Szeged, 1902. évi június hóban.

Az üzletvezetőség.

(Utánnomás nem díjazatik.)

2012—1902. tkvi sz.

Árverési hirdetmény kivonat.

A világosi kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Persits Vincze szabadkai. Pavlovits Constantin pankotai lakosok, a Viktória takaré- és hitelszövetkezet részvénytársaság aradi czég és özv. Kuzmanovits Sándorné szabadkai lakos végrehajthatóknak, özv. Petrovits Milinovits Krisztina szabadkai lakos végrehajthatást szenvedő elleni 1000 korona, 231 korona, 100 korona és 200 korona tőkekövetelések és járulékaik iránti végrehajthatási ügyében a világosi kir. járásbíró területén lévő, Arad megyében fekvő

1. A magyarái 588. sz. tkvben az A. + 1. sor (1392—94.) hrsz. a. felvett tkvileg kolnával ellátott, de adóbizonnyal szerint kolna nélküli szőlőre 140 korona, továbbá

2. A magyarái 690. sz. tkvben az A. + 1. sor 1392/a. hrzi sz. a. felvett szőlőre 40 korona,

3. Ugyanazon számú tkvben az A. + 2. sor 1389/b—2. hrzi sz. a. felvett szőlőre 40 korona és végül

4. A magyarái 935. sz. tkvben az A. + 1. sor 1273/a. hrzi sz. a. felvett adóbizonnyal szerint kolnával ellátott, de tkv. szerint kolna nélküli szőlőre 852 koronában ezenel megállapított kikiáltási árban az újabb árverést, Miloszávyevits Milán ügyvéd szabadkai lakos mint késedelmes vevő veszélyére és költségére, bánatpénzének elvesztése mellett elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1902. évi július hó 24 ik napján délelőtt 10 órakor Magyarát községhezánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10% át, vagyis 14 kor., 4 kor., 4 kor. és 85 kor. 20 fillért készpénzben, vagy az 1881. évi LX. ik törv. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. icz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Világoson, 1902. évi június hó 5-ik napján, a világosi kir. járásbíró mint telekkönyvi hatóság.

Aknay,

kir. járásbíró.

1160

MÁRIA-RADNAI GYOMORCSEPPEK.

Gyomorgörcs. gyomorfájás. erős gyomorhurut és étvágytalanság ellen biztos szer.

Egy üveg ára 80 fillér.

M.-Radnai vértisztító és fájdalom nélküli hashajtó labdacok.

Egy doboz ára 60 fillér.

M.-radnai lábizzadás elleni kenőcs.

Kipróbált hatású. egy tégely használata elegendő. — Egy tégely ára 1 kor.

Kossuth-féle M.-radnai Gyöngyvirág-Creme.

Ápolja, szépíti és finomítja az arczbőrt. eltávolít májfoltot, szeplőt pattanásokat, bőrtakákat és az arcznak báj és üdöséget kölcsönöz.

Kis tégely 1 korona. — Nagy tégely 2 korona.

M.-radnai gyomorerősítő tea.

Egy csomag ára 1 kor. 20 fill.

Mária-radnai hajessencia biztos szer hajhullás és fejkorpa ellen kitűnő hajpótló szer.

1 üveg ára 2 korona.

Kitűnő közkeveltségnek örvendő Kossuth-féle bajuszpedrő.

Egy doboz ára 30 fillér.

Kaphatók:

UDVARDI KOSSUTH PÁL

a „Meváltó”-hoz gimzett gyógyszerárban M.-Radnán, és az ország minden nagyobb gyógyszerárban. — Gyógyszerészek részére Aradon Vojtek és Welsz gyógyszerár kereskedőknél.

Magy. kir. Államv. budapest-jobbparti üzletvezetősége.

18012—1902. II. sz.

Pályázati hirdetmény.

A palánkai hajóállomás mellett levő ügynökségi épületet, továbbá árnyékszékét és rakodót eladni óhajtván, azok megvételére ezenel nyilvános ajánlati tárgyalást hirdetünk.

A pályázati feltételek az alulírt üzletvezetőség pályafenntartási és építési osztályának (Külső Kerepesi-uti házcsoport) hivatalos helyiségében, nemkülönből szabadkai osztálymérnökségünkénél és a palánkai állomási főnökségnél díjtalanul megszerezhetők. Írásbeli megkeresésre a pályázati feltételek posta útján is megküldetnek.

Jogérvényes és kellőleg bélyegzett zárt írásbeli ajánlatok legkésőbb 1902. évi július hó 16-án déli 12 óráig az üzletvezetőség általános osztályában (titkárság) nyújtandók be eme felirattal: „Ajánlat a palánkai hajóállomás mellett levő építmények megvételére.”

Bánatpénz fejében legkésőbb 1902. évi július hó 15-éig déli 12 óráig az ajánlati összeg 5% a készpénzben vagy állami letétekre alkalmas értékpapírokban gyűjtőpénztárunkban (Külső kerepesi uti házcsoport) lefizetendő.

Az értékpapírok a budapesti és bécsi tőzsdék legutóbbi, — 14 napnál nem régiebb — utolsó árfolyama szerint, denévértéket meg nem haladó értékben fogadtatnak el.

Takarékpénztári betétkönyvek bánatpénzül nem tehetők le.

Posta útján beküldendő ajánlatok és bánatpénzek térítvény mellett adandók fel.

A bánatpénz lefizetéséről szóló letétjegy az ajánlathoz nem csatolandó.

Az ajánlatok között a szabad választási jogot magunknak fenntartjuk.

Budapest, 1902. évi június hó 17-én.

A budapest-jobbparti üzletvezetőség.

(Utánnomás nem díjazatik.)

Jskolás gyermekek ellátást

kaphatnak, esetleg zongorahasználattal és tanítással. — Felvilágosítást ad Ingusz könyvkereskedő Aradon. 1159

TELEFON +3.

Legnagyobb választék

arany, ezüst és ékszer-tárgyakban.

Alkalmi vételek és eladások.

DEUTSCH IZIDOR

órás és ékszerész 42

ARAD, TEMPLOM-UTCZA

Minorita-palota.

Zálogzedulák,

arany és ezüsttárgyak készpénz fizetés mellett a legmagasabb árban megvételnek, vagy becsereletnek.

Magy. kir. Államv. üztv. Aradon.

16661—1902. II. sz.

Pályázati hirdetmény.

A magy. kir. államvasutak Hódmezővásárhely állomásán létesítendő fedett perron, szabadon álló árnyékszék, lámpakamra, anyag és podgyázkamra előállítására ezenel nyilvános versenytárgyalás hirdetik, melyre a jogérvényesen kiállított ajánlatok legkésőbb 1902. évi július hó 10-én déli 12 óráig a magy. kir. államvasutak aradi üzletvezetősége titkárságánál (arad-csanádi palota, I-ső emelet) benyújtandók.

Később beérkező ajánlatok nem fognak figyelembe vétetni.

Az ajánlatok közt a szabad választás jogát, tekintet nélkül az árakra, az üzletvezetőség magának tartja fenn.

A szabályszerűen felbélyegzett és lepecsételt ajánlatok borítékai, a következő felirással látandók el: „Ajánlat a magy. kir. államvasutak Hódmezővásárhely állomásán létesítendő magas építmények előállítására.”

Csak az összes munkákra lehet ajánlatot tenni.

Az ajánlatok benyújtását megelőző napon, azaz 1902. évi július hó 9-én, déli 12 óráig 800 korona azaz nyolcszáz korona bánatpénz a m. kir. államvasutak aradi üzletvezetőségének gyűjtőpénztáránál (arad-csanádi palota földszintjén) akár készpénzbe, akár állami letétekre alkalmas értékpapírokban teendő le.

A bánatpénzről szóló letétjegy az ajánlathoz nem csatolandó.

Az értékpapírok a budapesti, illetőleg bécsi tőzsdén legutóbb jegyzett, 14 napnál nem régiebb, utolsó árfolyam szerint számíthatnak, de nem névértéken felül.

Posta útján beküldött ajánlatok és bánatpénzek térít vevénnyel adandók fel.

A létesítendő építmények tervei a magy. kir. államvasutak aradi üzletvezetősége építési és pályafenntartási osztályánál megtekinthetők, ugyanott ajánlat alapjául szolgáló költségvetés, a szerződési tervezet, ajánlati minta és pályázati feltételek 2 korona lefizetése mellett kaphatók.

Aradon, 1902. évi június hóban.

Az üzletvezetőség.

(Utánnomás nem díjazatik.)

Hölgyeknek és Uraknak

egyaránt ajánlható az általam készített „**Contre Son**” korpa elleni fejmosó, mely a legtisztább anyagokból van összeállítva.

Hogy az egészségre nem káros anyagokat tartalmaz, igazolja egy budapesti kir. ker. törvényszéki hites vegyész, valamint a zürichi nemzetközi vegyintézet bizonyítványa.

Ezen fejmosó rendszer használata megszünteti a fejkorpa képződést, a hajnak selyemszerű finomságot és igen szép fényt ad.

Nem állítom, hogy hajnövesztő, hanem az által, hogy a fejbőr tiszta és korpa mentes, a hajhullást enyhíti.

Ezen fejmosó minden esetben a legnagyobb sikerrel lett használva, mit számtalan egyénnel tudok igazolni.

Kitünő hatásánál fogva számtalan esetben ajánlva lett dr. Tisch Mór Arad város tb. főorvosa által.

Gyors száradása által a legérzékenyebb fejen is használható.

Egy üveg ára 65 krajczár.

A n. é. közönség becses bizalmát kérve, maradtam kiváló tisztelettel

TURÓCZY ELEK

fodrász

1735

Arad, Andrassy-tér 18. Salacz-utcai rész.

Magy. kir. államvasutak.

64795—902. szám.

Pályázati hirdetmény.

A magy. kir. államvasutak igazgatósága a jövő 1903 évben, esetleg 3 éven át szükséges kocsitengelyek szállításának biztosítását ajánlván, ez iránt nyilvános pályázatot hirdet.

Az ajánlatok legkésőbb folyó évi július hó 15-ének déli 12 óráig

beterjesztendők, a bánatpénz pedig folyó évi július hó 14-én déli 12 óráig beküldendő.

A pályázatra vonatkozó részletezett feltételek, a mennyiségek, ugyancsak az általános és különleges szállítási feltételek a magy. kir. államvasutak anyag- és leltárbeszerzési szakosztályánál (Budapest VI. kerület, Andrassy-ut 73. sz. a.) megtekinthetők.

Budapest, 1902. évi június hó.

Az igazgatóság.

(Utánnomás nem díjazatik.)

A magy. kir. Államv. igazgatósága.

71835—1902. szám.

Pályázati hirdetmény.

A m. kir. államvasutak igazgatósága a szeged—temesvár—báziás—orsovai, zágráb—károlyváros—fiumei, üszög—villányi és királybáza—máramaros-sziget—bus tyaházi vonalakon leszerelt 81 drb. összesen mintegy 13900 métermázsára tehető régi vashid szerkezetek eladni óhajtván, ezek eladására ezennel nyilvános pályázatot hirdet.

Ezen hidszerkezetek főbb méreteit és megközelítő súlyát feltüntetve kimutatás, mely egyúttal ajánlati űrlapul is szolgál, anyag- és leltárbeszerzési szakosztályunkban egy példányban ingyen kapható; vidéki megkeresésekre pedig ingyen megküldetnek.

Ajánlat kizárólag ezen űrlapon tehető.

Pályázni kívánók felkéretnek, hogy erre vonatkozó 1 koronás magyar bélyeggel ellátott és lepecsételt ajánlataikat 1902. évi július hó 16-án déli 12 óráig anyag- és leltárbeszerzési szakosztályunknál (Budapest, VI. Andrassy ut 73. sz. II. em. 43/a. ajtó) benyújtani szíveskedjenek.

Az ajánlat borítéka a következő felirattal tartalmazza: „Ajánlat 71835—902 számhoz régi vashid szerkezetek megvételére.”

Az ajánlat benyújtását megelőző nap déli 12 óráig a megvenni szándékoló hidszerkezetek az ajánlati árral kiszámított értékének 5 százaléka bánatpénzként teendő

le főpénztárunknál készpénzben, vagy állami letétekre alkalmas értékpapirokban.

Az ajánlat métermázsánként értendő árral teendő és pedig az anyagoknak ajánlattevő által meghatározandó és a magy. kir. államvasutak valamelyik állomására való bérmentes szállítás és vasuti kocsikban való átadás, illetve átvétel kikötése mellett, Szertárakban való átvételnek kikötése határozottan mellőzendő.

Az ajánlattevők az ócska anyagok eladására vonatkozó és 122291—96. sz. a. fenálló feltételeket magukra nézve kötelezőknek elismerni, azt 60 filléres magyar bélyeggel, saját és két tanu aláírásával ellátni és ajánlataikhoz csatolni tartoznak. Ezen feltételek nyomtatványtárunkban példányonként 30 fillérért megszerezhetők, vidékieknek pedig az érte iáró 30 fillér és 20 fillér posta költség (összesen 50 fillérnek) a főpénztárunkhoz való beküldése ellenében postával megküldetnek.

Ajánlat valamennyi vagy egyes tetszés szerinti hidszerkezetre tehető, de alólított igazgatóság is fenntartja magának, hogy egyes szerkezeteket, tekintet nélkül a felajánlott árakra, tetszése szerint eladhasson, vagy hogy a cél elérésére bármilyen más intézkedést tetessen.

Ajánlattevők ajánlataikkal az azok felett nozandó határozatig visszavonhatlan kötelezettségben maradnak.

Budapest, 1902. év május hó.

Az igazgatóság.

(Utánnomás nem díjazatik.)

ALAPITTATOTT 1876.

BERÁN ANTAL ÉS FIA

kárpitos és díszítő

Aradon, Szabadság-tér 20. sz. (Gróf Nádasdy-ház.)

Elvállalnak a legegyszerűbbtől a legfinomabb

lakás-berendezést minden stýlben

a legjutányosabb árak mellett.

Kárpit-papír nagy raktár.

(Tapéta) gipsz és Machse, dombor-menyezetek és kemény dombormű

a legművésziesebb kivitelben. — Tervek és árjegyzékek kívánatra lesz készítve. Minden fővárosi verseny kizárva.

Lószőr, afrik és szégras matracs raktáron.

Mindennemű vászon és fa-ablakredőnyök, egyleti dísz és díszítési zászlók gyártási terme, ünnepélyek és termék díszítési vállalata.

Tekeasztalok behuzása helyben és vidéken.

A nagyérdemű közönség pártfogását kéri

teljes tisztelettel

Berán Antal és Fia.

955

Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek.